

BROEN

KATOLSK KIRKEBLAD NR. 5 - 2006

Høstaksjonen 2006

Hiv og aids

– *et hinder for utvikling* s. 19

KVINNE I ET OMRÅDE STERKT RAMMET AV HIV. FOTO: © CARITAS

• Innflytting på Tautra, s. 2 • Fransiskushjelpen 50 år, s. 6 • Nye Norges Kristne Råd, s. 8 • Paven i Bayern, s. 10

Nye Tautra Mariakloster:

Store ting har Herren gjort for oss!

Det er som et mirakel å få lov til å flytte inn i et stort, nytt, utrolig vakkert kloster! Og det har vært en fantastisk opplevelse å få dele denne gleden med så mange, mange andre som har besøkt oss siden anlegget var ferdig nok til å åpne den nye kirken for besøkende. I løpet av ni ettermiddager i septembers helger har anslagsvis 7000 mennesker gått gjennom hele klosteret!

Vi tok over bygget og begynte innflyttingen i all stillhet. Ingen skulle vite det, ingen gjester, vi hadde ikke kapasitet til mer enn å flytte inn. Var vår tanke. Guds tanke var mye større:

Siden biskopen var bortreist til St. Benedikts fest 11. juli, anbefalte han oss å be generalvikar Torbjørn Olsen komme og velsigne alteret i den første messen den morgenen. (Vigslingen blir neste år). Vi hadde glemt å fortelle pastor Torbjørn at ingen skulle vite det, så han inviterte med seg våre søstre fra Bonifatius Institutt i Levanger. De kom finpynnet og skapte feststemning, representerte vår menighet, våre forgjengere og kolleger i det religiøse liv i bispedømmet, og gode venner. Slik og sånn hendte det seg også at vi

hadde sognepresten og en student fra St. Olav i Trondheim, og et ungt ektepar fra USA, hun høygravid. En fin liten gruppe som representerte utrolig mange og ga nettopp det riktige perspektiv og åpenhet til en stor begivenhet "i all stillhet".

To dager senere var skriptoriet stappfullt av naboer og gjester fra Frosta Hagelag. Vi hadde invitert dem til å få del i lysbildeforedrag om klosterplanter i Norge, av botaniker Per Åsen fra Kristiansand. De neste ukene dukket kjente og ukjente naboer og venner stadig opp da vi mest trengte noen til å hjelpe med å bære – for eksempel korstolene og kirke-

Det er deilig å kunne ta imot store grupper til tidebønn uten å måtte gå ut på plenen...

benkene som kom i trailer fra vårt kloster Scourmont i Belgia. Korstoler og kirkebenker gjorde kirken virkelig til en klosterkirke, og vi følte oss enda mer hjemme! Snart etter måtte vi sette frem ekstra stoler for å huse tre busslaster med pensjonister til tidebønn. Det er deilig å kunne ta imot store grupper til tidebønn uten å måtte gå ut på plenen...

Freitag før Olsok kom vår biskop Georg Müller med Oslos biskop Bernt Eidsvig på besøk, og biskop Bernt feiret messen i det nye klosteret, nøyaktig 15 år etter at han selv var med på Sund folkehøgskole den gang initiativet til Støttegruppen ble tatt. 30-40 mennesker fra hele landet samlet til retrett, ble enige om å kl. 18 hver dag be for et nytt cistercienser kloster i Norge. Og her sto vi, 15 år senere, i et flunkende nytt kloster på Tautra!

Med biskopenes besøk inntok vi vårt første måltid i det vakre refektoriet. Snart etter flyttet vi kjøkkenet og hadde alle måltider her. Nå gjenstår stort sett bare flyttingen av biblioteket.

Det tok tid med anleggsarbeidene foran kirken, så det var bare unntaksvis gjennom sommeren at vi kunne ta imot gjester til tidebønnene. Første søndag i august kom et par billaster med ledere for søsterkongregasjonene i Norge. De hadde vært samlet til møte i Levanger. Det var flott å oppleve støtten og fellesskapet fra søstrene i hele landet.

Og så var vi klar til å åpne kirken, og ta imot Støttegruppen, tautringer og venner til stor feiring av St. Bernhards fest 20. august. Kirken var full til messen, og resten av huset var fullt til lunsj, alle stolene våre var

BRØEN - Katolsk kirkeblad hvori opptatt «Klippen» (Midt-Norge, 1950-78) og «Stella Maris» (Nord-Norge, 1950-68)

Utgis av: Norsk Katolsk Bispeperåd.
Nr. 5. 2006 Årg. 47. ISSN 0804-9297
Oslo Katolske Bispedømme Tlf.: 23 21 95 03
Trondheim Stift Tlf.: 73 52 77 05
Tromsø Stift Tlf.: 77 68 56 04

Adresse: Akersveien 5, 0177 Oslo
Faks: 23 21 95 01
E-post: broen@katolsk.no
WWW: www.katolsk.no/broen

Redaksjonssekretær:
Kristina Solum (KS)/Kristine Dingstad (KD) Tlf.: 23 21 95 03

Korrespondent Nord-Norge:
Thomas Sivertsen (TS). Tlf.: 75 56 34 81
Midt-Norge-kontakt:
Stiftskontoret Tlf.: 73 52 77 05, Faks: 73 52 87 90

Redaksjon:
Sr. Anne Bente Hadland OP (ABH)
Per Einar Odden (i permisjon) (PEO)
Heidi Haugros Øyma (HHØ)
Gunnar Wicklund Hansen (GWH)

Grafisk utforming:
Peter Bjerke

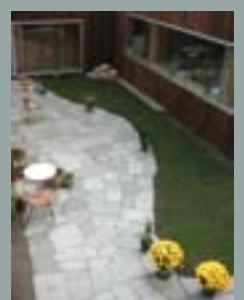
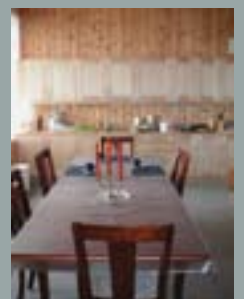
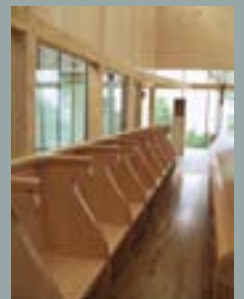
Forsiden:
Kvinne i HIV-rammet område.
Caritas Norges høstaksjon
2006 fokuserer på HIV og
aids i Somalia.
Foto: © Caritas NORGE

Trykk:
JMS Mediasystem AS
Tlf.: 22 63 64 00

Opplag: 26.000

i bruk! Det var en stor og gledelig opplevelse å få feire sammen med så mange av dem som har bidratt til å gjøre drømmen til virkelighet! Og dermed var vi på full fart inn i åpnehus-helger, for arbeiderne, menighetene og allmenheten. Vi har kommet inn i stappfull kirke til non-bønnen disse helgene, folk har stått langs veggene og i inngangen og utenfor, og det har vært dørgende stille. For en glede å se og oppleve hvordan trønderne og andre tar imot skjønnheten og gudsnærværet i kirken og i resten av klosteret. Så om vi er slitne, er det en glad og takknemlig slitenhet!

Søstrene på Tautra

Kirkevigselsel i Larvik:

Nye St. Frans kirke

Det var en stor festdag for St. Frans menighet i Larvik og for Oslo Katolske Bispedømme da nye St. Frans kirke ble innviet lørdag den 7. oktober. Det var biskop Bernt Eidsvig som celebrerte i innvielsesmessene, koncelebrert av emeriterte biskop Gerhard Schwenzer og flere av bispedømmets prester.

PÅ SLUTTEN AV 1980-TALLET startet en liten gruppe i Larvik en "katolsk kirkering". Knut og Olaug Eggen åpnet hjemmet sitt for de få katolikkene i byen. Der kåserte gjerne sognepresten i Tønsberg, p. Johan J. van Vugt, og det ble feiret messe.

Da den lille flokken vokste seg større, fikk de bruke kirkestuen i Larvik kirke (DnK) til sine samlinger og messeseiringer. På den tiden kom mange vietnamesere med, og gruppen telte 40-50 katolikker.

Det som etter hvert ble St. Frans kapell på Gløppeskogen, ble kjøpt i 1991. Katolikkene i Larvik var en del av St. Olav menighet i Tønsberg, og p. Rolf Rollesen ble utnevnt som kapellan med ansvar for Larvik.

I 1993 ble kommunene Larvik og Lardal utskilt som egen menighet, og p. Rollesen ble utnevnt til St. Frans menighets første sogneprest. Menigheten telte ca. 150 medlemmer. I dag har den 300 medlemmer fra 28 forskjellige nasjoner, og den vokser jevnt og trutt. Lokalene i Gløppeskogen ble derfor raskt for små, og i 1997 ble det opprettet en tomtekomité (bestående av Georg Aker og Erwin Müller) – som fikk et gunstig tilbud fra Larvik kommune.

Menigheten opprettet i år 2000 en byggekomité bestående av Georg Aker (leder), Erwin Müller, Inger Hygen, sr. Elaine Cope (deler av perioden), Arne

Biskop Eidsvig overleveres kirkens nøkkel av byggekomiteens formann, Georg Aker.

Sigmundt Tvedten og p. Joseph Lam Cong Luong. Byggeleder ble Per Oscar Larsen. Arkitektfirmaet HRTB A/S i Oslo ble hyret for å tegne kirken, og byggefirma ble Bobygg A/S fra Sandefjord.

Kunstnerisk utsmykningskomité har bestått av p. Rolf Rollesen (leder), Asta Lie Nilsen, Åsmund Fossum, Vu Van Nam og Ingunn Cecilie Lyng. Akustikkrådgiver har vært Halvard Brattvoll.

Resultatet

St. Frans kirke er en såkalt rundkirke, er bygget i rød teglstein og tegnet av arkitektene Marcin Boguslawski og Ketil Moe. Førstnevnte har også tegnet kirken i Drammen og Mariagården i Oslo.

Innvendig er teglsteinen malt hvit. I taket finner man en gedigen trekonstruksjon. Helt spesiell er "diamanten"

i taket, hvor det meste av dagslyset slipper inn. Alteret, og døpefonten ved kirkens inngang, er i larvikitt. Benkene er produsert i Polen. Kristusfiguren over alteret er laget i Tyskland, mens selve korset er laget av en av menighetens medlemmer, Vu Van Nam. Også de små apostelkorsene er laget av ham. Kirkens Maria-statue er en kopi av den kjente Spydebergmadonnaen fra omkring 1250. Originalen befinner seg i Oldsaksamlingen i Oslo. Alterteppet, et triptikon, samt korsveien, er vevd av kunsteren Ingunn Cecilie Lyng fra Oslo.

Grunnflaten er på ca. 300 kvm, og kirken rommer ca. 200-250 personer. Tomten er på over 15 dekar og deles med St. Klarasøstrenes kloster. Budsjettet er på ca. 13 millioner, og dette ser ut til å holde. Menigheten har selv finansiert 5,5 millioner av disse. Bispedømmet toppfinansierer resten.

Bonifatiuswerk har bidratt med en betydelig sum. I tillegg skal et menighets-hus bygges om kort tid. Det er beregnet til å koste ca. 2 millioner.

Menigheten har også bygget preste-bolig på naboområdet. Dette er en ene-bolig som er finansiert gjennom salg av den gamle boligen og ved tilskudd fra bispedømmet.

St. Klarasøstrene har sitt kloster ved siden av kirken og håper etter hvert på vekst og utvidelse og realisering av andre byggetrinn.

Vigslingen

Innvieleseremonien startet på terrassen hos St. Klarasøstrene, der biskopen iførte seg mitraen og innledet prosesjonen inn i kirken. Prosesjonen stanset foran kirkedøren, der formann i byggekomiteén, Georg Aker, overleverte kirken til biskopen ved å gi ham nøklene. Deretter ga biskopen menighetens sogneprest, p. Joseph Lam Cong Luong, oppdraget å låse opp og åpne kirkens dører.

Deretter fulgte det tradisjonelle kirkevielsesritualet med de ordinære messeledd, nedleggelse av relikviene, salving av alteret og kirkens vegger, incensering av alteret og kirken, illuminasjon av alteret og kirken osv. Seremonimester ved vigslingen var p. Sigurd Markussen.

Ved orgelet satt Helge Landmark, organist i St. Olav domkirke i Oslo, som for anledningen også hadde komponert flere egne arrangementer. Kirkekoret sang, assistert av sangere fra kirkekoret i St. Olav, Oslo. Larviks eget barnekor sang også, under ledelse av Bente Brattvoll. I tillegg bidro et vietnamesisk sangkor og Anne Margaret Nilsen med solosang. Sangen og musikken, samt liturgisk dans fra vietnamesiske ungdommer, skapte en feststemt ramme om den flotte vigselseremonien.

Etter messen var alle, menigheten og inviterte gjester, invitert til stor og flott fest på Ra ungdomsskole – til bespisning, flott underholdning, hilsener og taler. En stor dag for arkitekter, entrepenører, byggleidere og murere – men først og fremst for St. Frans menighet og hele bispedømmet.

KD

St. OLAV
BOKHANDEL A/S

AKERSVN. 14, 0177 OSLO
TLF 23219555, FAX 22360263
E-post: bokhandel@katolsk.no
Nettbokhandel: stolavbok.no

GOG FØRJULSHANDEL!

- *KRYBBEFIGURER
- *ADVENTSKALENDERE
- *ADVENTS-STAKER
- *RØKELSE
- *LYS
- *JULEKORT
- *JULEGAVEIDEER

ÅPNINGSTIDER:

10 - 17

TORSD. 10-18

LØRD. STENGT

NB: Lørdagsåpent i november:
(10 - 14)

UTVIDET ÅPN.TID

I DESEMBER:

HVERD. 10 - 18

LØRD.2.og16/12:10-15

Lørd.9.og 23:10-17

MERK: Sønd.12-16

17/6 t.o.m. 17/8:

10 -16.TORSD. 10-19

LØRD. STENGT

Fransiskushjelpen 50 år

Av Maria Giæver

Urtegaten lå på Østkantens østkant, ble det en gang sagt. Men i nr. 29 lå St. Hallvard kirke, og derfra sprang Fransiskushjelpen ut. Fransiskanerne av den nederlandske provins hadde fått ansvaret for menigheten i 1934. Etter krigen kom det en ny generasjon fransiskanere til St. Hallvard, unge fransiskanere som brant etter å få gjort noe i Frans av Assisis ånd.

I BEGYNNELSEN av 1950-årene møttes en gruppe kvinner til tidligmesse i St. Hallvard kirke. Tidligmesse var tidlig messe i de dager. Gruppen spurte om det var mulig at messen kunne bli feiret noe senere, i alle fall én gang i uken. Slik ble det, hver onsdag ble messen feiret kl. 10.00.

I nabohuset bodde Elisabethsøstrene. Etter messen serverte de kaffe for de fremmøtte. Man snakket om mangt og meget i disse kaffestundene. Noe vokste frem i disse samtalene, problemet var å finne en form, noe å knytte dette "noe" til – det kunne ikke bare sveve i luften. Det oppsto et vennskap mellom fransiskanerne

Biskop Mangers og de unge fransiskanere. Fra venstre: pater Johan C. H. Castricum OFM (1915-1999), biskop Jacob Mangers SM (1889-1972), pater Theofanus Notenbom OFM (1904-1980), pater Arno Gerritsma OFM (1919-1990). Foto fra "St. Hallvard i 100 år".

og denne kvinnegruppen. Av dem som merket seg ut, var pater Castricum og Brita Paus, som innledet et livslangt samarbeid. I oktober 1956 gikk det ut et brev til samtlige katolikker i Oslo: Det skulle startes en organisasjon som skulle hete *Fransiskushjelpen*. Den skulle ha som formål *å hjelpe dem som trengte det og prøve å aktivisere de troende i nestekjærlighet*. Fransiskushjelpen var avhengig av frivillige for å kunne sette i gang, og ba folk om å melde seg.

Å hjelpe dem som trengte det – det var bare å se ut av vinduet i menighetslokalet for å finne noen som trengte hjelp. *Å aktivisere de troende i nestekjærlighet* – det viste seg å være litt vanskeligere. Ikke alle de 100 som opprinnelig meldte seg som frivillige, kunne påta seg et slikt engasjement. Men – som pater Hallvard Rieber-Mohn en gang skal ha sagt i en annen sammenheng: "De beste folkene får man på de strengeste vilkårene". De som ble igjen, var mange nok til at man kunne sette i gang. Da Fransiskushjelpen fylte 5 år, hadde den kunnet gi hjelp til 168 personer, 42 av dem trosfeller.

Fransiskushjelpen ble administrert fra bordet i menighetslokalet. Det ble strukket en telefonledning fra sogneprestens kontor. Hver dag i uken, onsdag unntatt, var det noen til stede mellom klokken 12 og 13. Onsdag var hele gruppen til stede. Kontoret var stengt i månedene juni-juli-august. Kort sagt: Organisasjonen ble lagt opp så nøkternt at den skulle ha sjanser til å overleve.

I 1966 flyttet Fransiskushjelpen med St. Hallvard kirke opp til Enerhaugen. Lokalene ble nesten fyrstelige, sett i forhold til det som hadde vært. Samme år ga man også opp prinsippet om at alle hjelpere skulle være trosfeller. Norges Husmorforbund (senere Norges Kvinne- og Familieforbund) ble en trofast støttespiller,

Kirkebyggeren! Pater Castricum på taket av nye St. Hallvard. Foto: Maria Giæver.

og antallet fransiskushjelpere ble omtrent fordoblet. Fremdeles var alle hjelpere ulønnet. Den første lønnete hjelper ble tilsatt i januar 1971 med midler fra Den Norske Frimurerorden.

Julaften 1966 fortalte Brita Paus i et intervju i *Aftenposten* om den bistre virkelighet fransiskushjelperne kunne møte. I samme intervju anklager hun de kommunale myndigheter for ikke å vite "hvordan livet arter seg 'nederst i smuget'". Hun kom med forslag til hvordan den kommunale hjemmehjelp skulle organiseres; det første trinn skulle være å opprette en kommunal rengjøringskommando – det ville dekke behovet for omtrent halvparten av de hjelpetrengende, mente hun.

Fra 1968 av startet Fransiskushjelpen en "pressgruppe", som hadde til formål å få utvirket hurtig og effektiv kommunal tjeneste til dem som trengte hjelp i hjemmene. Gruppen møttes en gang i året og omfattet 30 - 40 personer fra ulike institusjoner, private så vel som kommunale. Hver for seg visste deltakerne om nøden "nederst i smuget", men det var en

Fra Fransiskushjelpens første dager. Fra venstre: Brita Paus, pater Castricum, Gerta Klepper, Karen Sundt. Foto fra "St. Hallvard i 100 år".

privat organisasjon som greide å samle kravene og sette kraft bak ordene. På selveste Fransiskusdagen, 4. oktober 1973, fattet formannskapet vedtak som virkelig forbedret situasjonen.

På samme møte vedtok formannskapet også å opprette en tjeneste som skulle ha omsorg for pasienter som sannsynligvis ikke behøvde sykehusinnleggelse. Fransiskushjelpen, Falken Redningskorps og Oslo legevakt skulle sammen påta seg en helkontinuerlig døgtjeneste for akutt syke når sykehusplass ikke kunne skaffes. Dermed ble Fransiskushjelpens arbeid delt i to: **Besøkskjelpen** med frivillige, ulønnede medarbeidere og **Nødhjelpen** (senere Pleietjenesten) med betalte medarbeidere, hvorav de fleste ikke var fast ansatt.

I 1977 ble Nødhjelpens oppgaver utvidet med omsorg for alvorlig syke og døende, det arbeid Fransiskushjelpen kanskje særlig forbindes med. Fransiskushjelpen er den første organisasjon i Norge som gikk i gang med ambulant lindrende behandling. Når alle forsøk på helbredende behandling var prøvet, kunne det fra sykehushold hete: "Vi kan ikke gjøre mer". Fransiskushjelpen bygget på erfaringer fra England, og visste at det kunne gjøres mye mer, selv om målet ikke var helbredelse. Symptomer kunne lindres, pårørende kunne avlastes, hjelpemidler kunne skaffes, pasienter kunne bli tryggere.

Brita Paus var organisasjonens leder frem til 1993. I 1983 var Fransiskushjelpen blitt omdannet til en stiftelse. Brita Paus ble formann i styret. Sammen med Ole Kalgaard og pater Castricum, og i samarbeid med *Kirkens Bymisjon* og *Landsforeningen mot Kreft*, loset hun organi-

sasjonen gjennom opprettelsen av **Sorgtjenesten** i 1986. Denne tredje grenen av Fransiskushjelpen har som formål å hjelpe etterlatte. Som i Besøktjenesten og i Pleietjenesten, er også Sorgtjenestens terskel lav. Det kreves ikke henvisning fra lege/psykolog – en telefon eller et besøk er nok. Det tar kort tid å komme til. Tilbudet er gratis.

Samtidig arbeidet styret med spørsmålet om nye lokaler. De lokalene som i 1966 var så "fyrstelige", var nå blitt alt for små. I 1993 sto lokalene ferdig. Arkitekt Kjell Lund, som hadde tegnet St. Hallvard kirke, tegnet også tilbygget. Foruten nye lokaler for Fransiskushjelpen, fikk St. Hallvard menighet en hårdt tiltrengt menighetssal.

I 1993 var det vaktskifte i Fransiskushjelpen. Brita Paus gikk av som organisasjonens leder etter 37 år, og forlot også styret. I det siste hele kalenderåret hun ledet Fransiskushjelpen (1992), ble det gitt hjelp til 1119 personer. Det største antallet gjaldt hjelpetiltak for alvorlig syke og døende, med 924 klienter. I Besøktjenesten var det gitt hjelp til 106, i Sorgtjenesten til 89. De to siste tjenester var med få unntak betjent av frivillige.

Brita Paus døde 28. juni 1998 i sitt hjem, med alle sine nærmeste rundt seg. Den siste tiden ble hun pleiet av Fransiskushjelpens pleiere fra pionertiden. Pater Castricum, hennes venn og veileder gjennom alle år, forrettet under bisettelsen i en stuvende full St. Olav katolske domkirke, den dagen hun ville ha fylt 81 år.

Som organisasjonsleder ble Brita Paus etterfulgt av Ellen Lyng, som hadde arbeidet i Fransiskushjelpen siden våren 1978, de siste årene som daglig leder. Ellen Lyng forlot Fransiskushjelpen 31. desember 1997. Det oppsto visse problemer med å få til varig tilsettelse av organisasjonsleder, men 1. januar 2000 tiltrådte Britta Hjertaas. Under hennes ledelse er Fransiskushjelpen utvidet med **Gatetjenesten**, som omfatter Fratello oppsøkende tjeneste og Sykepleie på hjul. Besøktjenesten og Sorgtjenesten, Pleietjenesten og Gatetjenesten har fått fast tilsatte ledere, samtidig som den frivillige

Britta Hjertaas er Fransiskushjelpens leder.

innsatsen er styrket.

I sin preken ved 40-årsjubileet minnet pater Hölscher om den gangen da Frans sammen med sine to første brødre åpnet messebo-

ken og tre ganger fant ordene: "Vil du være fullkommen, da må du selge alt du eier og gi det bort, ikke til din familie eller dine venner, men til de fattige, til dem som intet har." Dette betyr for oss, sa pater Hölscher: Gå selv og bring din varme og kjærlighet der hvor det finnes tomrom i det moderne samfunn.

I alle disse femti år har dette vært ledetråden for Fransiskushjelpen: å bringe varme og kjærlighet hvor det har vært tomrom i det moderne samfunn. Det har ikke vært spørsmål om tro, men om behov, om respekt for medmennesket uansett tilstand. Fransiskushjelpen er aldri blitt noen stor organisasjon og skal kanskje heller aldri bli det, men den har hjulpet der det trengtes og gitt inspirasjon utover seg selv.

Jubileumsfeiring:

Fransiskushjelpen feirer jubileet en hel uke til ende i uke 46. Blant annet skal jubileet feires med mottagelse i Oslo Rådhus for spesielt inviterte gjester. Åpent for alle interesserte er **fagdager** onsdag den 15. og torsdag den 16. november. Program for fagdagerne finnes på www.fransiskushjelpen.no og www.katolsk.no.

I anledning jubileumsukens avslutning, er alle invitert til festmesse i St. Hallvard kirke søndag 19. november kl. 15.30. Kirkekaffe etter messen.

Velkommen til fagdager og festmesse!

- et felles ansikt utad

Av sr. Else-Britt Nilsen OP

1. september i år åpnet et nytt og ganske enestående kapittel i vårt lands kirkehistorie: da gikk Norges Kristne Råd og Norges Frikirkeråd sammen i en ny nasjonal felleskirkelig samarbeidsorganisasjon – Nye Norges Kristne Råd. Et tyvetalls kirker, kirkesamfunn og kristne organisasjoner er med i det nye rådet, fra pinsevenner til katolikker og ortodokse. Den nye organisasjonen har en bredde i sin medlemsmasse som få andre felleskirkelige organisasjoner kan vise til, også i internasjonalt perspektiv.

VEDTAKET OM SAMMENSLÅINGEN

ble tatt på et fellesmøte mellom de to rådene tidligere i år, og lovordene var mange. Den påtroppende leder for det nye rådet, Svein J. Veland fra Metodistkirken, la ikke skjul på sine forventninger: "Jeg gleder meg til dette. Vi kan forandre Norge ved at vi har et felles ansikt som viser seg utad. Jeg er stolt av å være med i et fellesskap som har fått dette til. Det har vært en lang og god prosess."

"Den enesaliggjørende lære"

Når hendelsen har fått nokså beskjeden oppmerksomhet i det generelle mediebilde, sier det nok langt mer om sekulariseringens fremvekst i Norge enn om viktigheten av det som har skjedd. Begrenser vi oss til vår egen Kirkes nyere historie, vet vi at § 2 i Grunnloven av 1814 rammet hardt da den fastslo at "Den evangelisk-lutherske Religion forbliver Statens offentlige Religion. De Indvaanere, der bekjende sig til den, ere forpligtede til at opdrage sine Børn i samme. Jesuitter og Munkeordener maae ikke taales. Jøder ere fremde-

les udelukkede fra Adgang til Riget". Først i 1956 ble "jesuitterparagrafen" opphevet.

Men selv om katolikkene møtte motstand knyttet til religiøst liv og "propaganda", ble de på ingen måte forløpere i økumenisk retning, hverken i forhold til andre kristne minoritetssamfunn som delte de samme ukomfortable kår, eller til statskirken. I det ikke helt ukjente katolske tidsskrift St. Olav, kunne man i 1898 lese om "den umaadelige forskjell paa vor, den enesaliggjørende lære, og enhver anden". Heller ikke behøver man bla særlig lenge i kristelige trykksaker før man finner fyndord om "papistiske villfarelser". Det er denne situasjonen som har gjennomgått radikale endringer de siste årtier – for vår del særlig etter det annet Vatikankonsil – ikke bare når det gjelder vår kirkes forhold til andre kristne, men også med hensyn til andre kirkers og kirkesamfunns forhold til hverandre.

Mange av kirkesamfunnene i Norge har de senere år vært medlemmer av både Norges Kristne Råd og Norges Frikirkeråd, men ikke alle. Det er ikke minst dette som har bidratt til å gjøre prosessen mot et nytt, felles råd meget utfordrende og spennende.

Norges Frikirkeråd er videreføringen av Norges Dissentering, stiftet i 1902 som en interesseorganisasjon for de frikirkelige samfunn i landet. Man arbeidet blant annet for å endre eller avskaffe dissenterloven, som var den lov som regulerte rettigheter og plikter for kirkesamfunn utenfor statskirken. I 1966 ble Norges Dissentering omorganisert og fikk navnet Norges Frikirkeråd.

I 1969 kom Lov om trossamfunn, som gav norske frikirker rettigheter de hadde kjempet for siden de kom til Norge. I tillegg slo loven fast religionsfrihet for alle. Grunnskoleloven,

som ble vedtatt samme år, gav anledning for alle lærere til å undervise i kristendomsfaget i grunnskolen, uansett tro eller livssyn. Med dette hadde det viktigste prinsippet Norges Dissentering/Norges Frikirkeråd hadde kjempet for, fått gjennomslag i det norske samfunn; at rettigheter og plikter skal være like for alle norske borgere, uavhengig av deres tro eller livssyn.

Norges Kristne Råd er av langt yngre dato; det ble etablert i 1992 som det nasjonale økumeniske kirkeråd i Norge. Rådet skulle være et forum for samtaler og felles handling for alle kirkesamfunn i landet, og arbeide for gjensidig forståelse, respekt og samhandling mellom kirker/menigheter og kirkelige organisasjoner både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. For å nå et slikt mål har det vært et viktig anliggende å skape meningsfulle møteplasser hvor aktuelle spørsmål tas opp og bearbejdes.

Rådet har også satt i gang eller involvert seg i tidligere og løpende prosjekter som "Det økumeniske tiåret mot vold – Bygg freden!", "Kirkelig fredsplattform", "Nettverksarbeid for integrering av flyktinger og innvandrere", foruten en teologisk refleksjon om hiv og aids. En helt spesiell posisjon fikk Norges Kristne Råd i den kirkelige nasjonale og lokale markering av Jubileum 2000. Kirken ble virkelig satt på kartet, og nådde langt ut med sitt budskap om at tusenårsskiftet var en begivenhet med sin grunn i kristendommen.

Selv om begge rådene har vært opptatt av felleskirkelig arbeid, har allikevel de respektive råds målsetninger i hovedsak vært komplementære og ikke konkurrerende. Dette forklarer et stykke på vei at mange kirkesamfunn i Norge har vært medlemmer av begge. En annen viktig drivkraft har selvsagt vært et oppriktig ønske om å utvide kretsen

Sr. Else Britt Nilsen OP
representerer Den katolske Kirke i Nye Norges
Kristne Råds styre

CHRISTIAN COUNCIL OF NORWAY
NYE NORGES KRISTNE RÅD

av kirkelige samarbeidspartnere. At Den norske kirke ikke vært medlem av Norges Frikirkeråd, er vel så opplagt at kommentar er overflødig. Den katolske kirke har gjennom årene delt skjebne med landets øvrige kristne minoriteter i enkelte religionspolitiske spørsmål uten at dette har ført til organisasjonsfellesskap med "frikirkene". Det økumeniske klima var – som vi alt har vist – ikke modent for slikt.

Nye Norges Kristne Råd

Utgangspunktet for alt økumenisk arbeid, er at Jesus ber Faderen om at hans disipler må være ett (Joh 17). Og det har også vært selve drivkraften i arbeidet mot etableringen av ett nytt felles råd, selv om ønsket også har vært å bli en mer effektiv og slagkraftig organisasjon. Det første synlige resultat var da også av praktisk art: siden 2000 har de to rådene hatt kontorfellesskap. Organisasjonenes års- og rådsmøter vedtok i 2003 en samarbeidsavtale, og besluttet året etter å oppnevne et bredt sammensatt utvalg til å utrede en mulig sammenslåing av NFR og NKR. På bakgrunn av innstillingen fra utvalget ble det gjennomført en høringsprosess i alle medlemssamfunn, og arbeidsutvalgene for de to organisasjonene har hatt et tett samarbeid om detaljene i fusjonsarbeidet.

Hovedutfordringen har vært å skape en tverrkirkelig organisasjon som kunne samle alle kirkesamfunn i Norge: én organisasjon som kunne favne både de klassiske frikirkene og Den norske kirke i et felles religionspolitisk arbeid. Det er pinsebevegelsen, De Frie Evangeliske Forsamlinger og Adventistsamfunnet som har vært mest tilbakeholdne med å bli med i det nye rådet. En del av utfordringen for disse var at Den katolske kirke, som har vært med i Norges Kristne Råd, også skulle bli med i det nye rådet. Allerede i vår var det klart

at pinsebevegelsen sa ja til å bli med i et nytt råd, mens De Frie Evangeliske Forsamlinger som tok opp saken på sitt landsmøte i sommer, valgte å stå utenfor. Adventistsamfunnet blir med som observatører.

Men selv om ikke alle er med idet den nye organisasjonen trer i kraft, er det en kjensgjerning at det store flertall av norske kirkesamfunn er med, noe som knapt kan være annet enn Den hellige ånds verk. Slik kan man under veiledning av Ånden sammen arbeide for å virkeliggjøre rådets formål, som er å:

- fremme gjensidig forståelse, respekt og samhandling lokalt og nasjonalt mellom kristne kirker og trossamfunn, inspirert av Jesu bønn: "Må de alle være ett".
- fremme tiltak for å styrke kristen tro, moral og kultur og være opini- onsdannende.
- fremme respekt for religionsfrihet og menneskerettigheter, både i lovgivning og praksis på alle plan.
- ivareta medlemmenes felles interesser overfor det offentlige, og være et kontaktledd og bistå medlemmene i felles spørsmål av juridisk og forvaltningsmessig art i forhold til det offentlige.
- medvirke internasjonalt til å skape og utvikle gode relasjoner mellom kristne trossamfunn.
- delta i økumeniske organisasjoner og i interreligiøse organer og sammenhenger, samt representere rådet i disse.

Og alt dette i gjensidig respekt for hverandre som kristne kirker og trossamfunn, noe som også innebærer respekt for teologiske læreforskjeller uten at vi derved svekker vår egen teologi eller overbevisning.

NUK deltok på konferanse om Kristent ungdoms- arbeid på MF

"La ditt rike komme..."

Torsdag 28.-lørdag 30. september ble det arrangert konferanse om ungdom, kultur og tro på Menighetsfakultetet (MF) i Oslo. Konferansen ble arrangert av ressurspersoner ved studieretning for ungdom, kultur og tro på MF i samarbeid med bl.a. Den norske kirke. Fra NUK var Pedro Barrera, Lars Blom, Hanneke Bruce, Kristine Almås og Marta Bivand Erdal med. På konferansen var det fokus på kristent ungdomsarbeid i Norge i dag.

Temaer som ble tatt opp var "Kirke for /av ungdommer - utfordringer og muligheter", "Ungdom og lovsang" og "Ungdomsdiakoni". Temaene ble opplevd som høyst relevante for ungdomsarbeidet i Den katolske kirke i Norge også, selv om vår egenart gjør at våre utfordringer og arbeidsfelt er noe annerledes enn i Den norske kirke og en del frimenigheter. Likevel var det interessant å delta i samtaler om ungdomsarbeidets form og innhold i Den norske kirke - f.eks. var en del av diskusjonene omkring liturgi og ungdomsarbeid svært spennende sett fra et katolsk ståsted. Videre var det morsomt å oppleve et fellesskap omkring hvilke lovsanger (Hillsong, Vineyard m.fl.) som brukes rundt om i ulike kristne ungdomssammenhenger i Norge - sanger som også brukes i NUK. Temaet ungdomsdiakoni er noe vi i NUK sjelden tar opp separat, men som inngår i vår lederutdanning og spesielt i forhold til leiararbeidet. Å sette dette temaet konkret på dagsorden og se hvilke utfordringer og muligheter vi har på dette feltet i vår kirke, er kanskje noe vi bør ta som en konkret utfordring i etterkant av denne konferansen.

Å delta på en slik økumenisk konferanse om kristent ungdomsarbeid i dagens norske samfunn, gir mersmak og stort håp for fremtiden. Det oppmuntrer sterkt til økt økumenisk samarbeid med våre søstre og brødre i troen, samtidig som det på alle måter er en påminnelse om hvor viktig det er at vi alle forsøker å forstå og lære mer om vår egen kirke, tro og tradisjon.

Marta Bivand Erdal

Pavens foredrag i Regensburg

- internasjonal krise

DET ER VEL KNAPT NOEN som ikke har fått med seg og som er uberørt av stormen rundt pavens foredrag ved universitetet i Regensburg – der han selv foreleste gjennom mange år. Forelesningen, med pavens bruk av sitat fra den bysantinske keiser Manuel II Palaiologos (1300-tallet), skulle utløse en stor internasjonal krise, der sågar flere menneskeliv har gått tapt.

Pavens foredrag onsdag den 12. september handlet om forholdet mellom tro og fornuft – og hvordan religionen aldri kan legitimere bruk av vold i utbredelsen. I denne sammenheng siterte han den bysantinske keiseren, som i sin tid hadde en dialog med en persisk lærd. Først sa paven noen ord om dialogen og hva den omhandlet. Deretter fulgte den kontroversielle passasjen (oversatt av Informasjonstjenesten i Oslo, det kontroversielle sitatet er uthevet):

Her ønsker jeg å ta for meg kun ett punkt - i seg selv en liten ting i hele dialogen - som jeg fant svært interessant i sammenheng med spørsmålet om "tro og fornuft". Dette skal jeg bruke som utgangspunkt for mine refleksjoner rundt problemstillingen.

I den syvende samtalen (gr.: dialexis = kontrovers) redigert av professor Khoury, rører keiseren temaet hellig krig. Keiseren må ha visst at sura 2,256 lyder: "Det er ingen tvang i religion". Ifølge spesialistene er dette en av de tidlige suraene, da Mohammed enda var maktesløs og truet. Men keiseren kjente naturligvis også instruksjonene om hellig krig, de som hadde blitt utviklet og nedskrevet i Koranen senere. Uten å gå ned i detalj, slik som hvordan "Bokens folk" og de "vantro" skal behandles på ulikt vis, henvender han seg til sin samtalepartner med overraskende bryskhet og taler til ham om det sentrale spørsmålet om forholdet mellom religion og vold i alminnelighet, og sier: "Vis meg bare hva Muhammed brakte som var nytt, og alt du vil finne er slett og umenneskelig, slik som hans ordre om å spre med sverdet den troen han forkynte".

Etter å ha uttrykt seg med så sterke ord, fortsetter keiseren med å forklare i detalj hvorfor det å spre troen med sverd er noe ufornuftig. Vold er uforenlig med Guds natur og med menneskesjelens natur. "Gud", sier han, "behages ikke av blod, og det å ikke handle fornuftig (gr.: syn logó) er imot Guds natur. Tro fødes av sjelen, ikke av kroppen. Den som vil lede noen til tro trenger evnen til å tale vel og til å resonnerer godt, uten vold og trusler... For å overbevise en fornuftig sjel trenger man ikke en sterk arm eller våpen av noe slag, ei heller andre måter til å true et menneske med døden...".

Ikke lenge etter pavens foredrag, begynte spekulasjonene i media. Var sitatet noe paven selv sto inne for? Var dette en bevisst provokasjon mot muslimer? Var dette et uttrykk for en kirkelig kursendring med tanke på forholdet til islam? Medieoppslagene ble mange og usorterte – flere ga sågar uttrykk for, med fete typer, at dette var pavens egne ord og vurdering av islam som religion.

Et par dager etter forelesningen startet truslene, demonstrasjonene og protestene. Den 14. september kom det protester fra den tyrkiske regjering. Paven ble beskyldt for korsfarermentalitet, og det ble avkrevd en unnskyldning. Vatikanet svarte med en forsikring om at det ikke var pavens hensikt å såre muslimer, og at han fremdeles og med like stort engasjement står for en respektfull dialog.

Den 15. september meldte imidlertid OIC, Den islamske konferanse, at de opplevde foredraget som en fornærmelse av muslimer og islam. Pakistans parlament krevde en unnskyldning, og de første demonstrasjoner i den muslimske verden ble gjennomført.

Den 16. september gikk Tysklands forbundskansler Angela Merkel ut og forsvarte paven, men på internettet dukket det opp trusler mot paven fra ytterliggående muslimske grupper. Vatikanet fant det nødvendig å gå ut med en offisiell beklagelse, og Vatikanets nye statssekretær, kardinal Tarcisio Bertone, publiserte den følgende beklagelse på vegne av Den Hellige Far (utdrag):

Pavens holding til Islam er utvetydig det som er uttrykt i konsildokumentet Nostra Aetate (3):

"Det er også med aktelse Kirken betrakter muslimene, som tilber den ene, levende, i seg selv hvilende, barmhjertige og allmektige Gud, himmelens og jordens skaper, som har talt til menneskene. De prøver også av hele sitt sinn å bøye seg for Guds skjulte vilje, slik Abraham, som den islamittiske tro gjerne henviser til, underkastet seg Ham. Selv om de ikke anerkjenner Jesu guddom, ærer de ham ikke desto mindre som en profet, de viser ærbødighet for Maria, hans jomfruelige mor, og det hender til og med at de andektig påkaller henne. De venter dessuten på dommens dag, da Gud, etter først å ha vekket dem opp igjen, skal belønne alle mennesker. De legger derfor vekt på en moralsk livsførsel og dyrker Gud først og fremst gjennom bønn, almisse og faste".

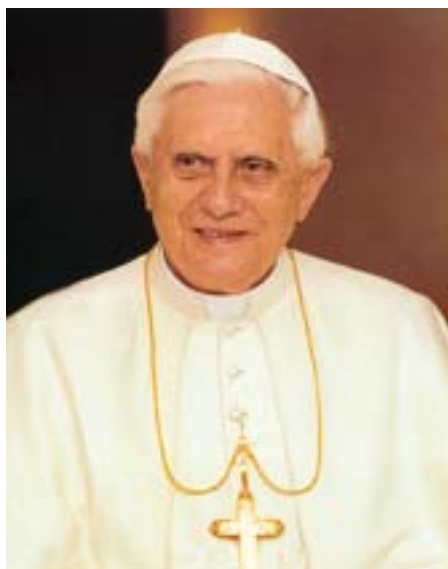
Paven selv kommenterte den internasjonale krisen i forkant av Angelusbønnen den 17. september:

- På dette tidspunkt vil jeg også tilføye at jeg er svært lei for reaksjonene i enkelte land over noen utdrag fra mitt foredrag ved universitetet i Regensburg, som ble oppfattet som støtende for troende muslimers religiøse følelser. Disse utdragene var derimot sitat fra en tekst fra middelalderen, og de uttrykker ikke på noen måte mine personlige tanker. I går kom Vatikanets statssekretær med en uttalelse i så henseende, der han søkte å forklare den egentlige mening av ordene. Jeg håper at dette kan berolige hjerter, samt klargjøre den virkelige betydningen av mitt foredrag, som i sin helhet var og er en invitasjon til åpen og oppriktig dialog bygget på stor gjensidig respekt.

Samme dag ble imidlertid en katolsk ordenssøster myrdet i Somalia, og i Jordan forekom det hærverk mot kristne kirker.

Etter at paven søndag utdypet og forklarte sine synspunkter på islam, fortsatte protestene mandag og resten av uken. Reaksjonene kom over et bredt register: Varierende uttrykk for vrede og trusler, brudd i diplomatiske forbindelser med Den hellige stol, brenning av bilder av Benedikt XVI, anklager om at paven står i ledtog med USA og sionismen, pavens forklaringer var ikke gode nok eller fullstendig uvesentlige.

I Egypt krevde parlamentsmedlemmer at de diplomatiske forbindelser med

Vatikanet ble brutt. Den palestinske Hamas-talsmannen, Sami Abi Zuhri, uttalte at det paven sa søndag ikke var i nærheten av å kunne kalles en unnskyldning. Den iranske regjeringstalsmannen Gholam-Hossein Elham fulgte opp med å si at paven ga en "god, men langt fra tilstrekkelig" forklaring.

Irans øverste leder, ayatollah Ali Khamenei, sa mandag den 19. september at pave Benedikts bemerkninger om islam føyde seg inn i det han kalte USAs og sionistenes korstog mot islam, som begynte med invasjonen av Irak i 2003 og fortsatte med Muhammed-karikaturene og uttalelser fra enkelte vestlige politikere.

I Basra i Irak brente 500 demonstranter bilder av pave Benedikt, mens al-Quaida i Irak sa at paven burde forberede seg på angrep av den type man daglig ser i Irak, Afghanistan og Tsjetsjnia. I Indonesia krevde en annen ekstrem gruppe, Den islamske forsvarsfronten, at paven måtte korsfestes.

Midt i krisen kom det også flere balanserte reaksjoner fra muslimsk hold. Blant annet advarte den tidligere iranske presidenten, Khatami, og den nåværende president i Indonesia, Susilo, mot å trekke for raske konklusjoner. Khatami uttalte at pavens tale burde leses i sin helhet før man kommenterte innholdet og at hans inntrykk av paven var at han var en velutdannet og tålmodig mann. Susilo oppfordret indonesiske muslimer til å vise klokskap, tålmodighet og selvbeherskelse i sine reaksjoner på et så ømtålig emne. Susilo, som leder et av de største mus-

limske land i verden, ba Den Hellige Stol om "å reagere hurtig på denne meget ømtålige situasjonen ved å sende ut noen rettelser og konstruktive meldinger som kan senke spenningen."

Pave Benedikt svarte på krisen ved å nok en gang kommentere situasjonen – denne gang ved generalaudiensen onsdag den 19. september. Han sa blant annet:

-Jeg håper at det ved flere andre anledninger ved mitt besøk gikk tydelig fram at jeg har en dyp respekt for de store religionene, i spesiell grad muslimene, som "tilber den ene Gud", og sammen med dem streber vi etter å "forsvare og fremme den sosiale rettferdighet, de etiske verdier, freden og friheten for alle mennesker" (Nostra Aetate, 3). Jeg er overbevist om at etter de første reaksjonene, kan det jeg sa på universitetet i Regensburg stimulere og oppmuntre en positiv og kanskje også selvkritisk dialog mellom religioner og mellom den moderne fornuft og de kristnes tro.

Han svarte også ved å invitere de muslimske ambassadører til Den Hellige Stol til et forsoningsmøte den 25. september, og han ba sine pavelige utsendinger/nuntier til de muslimske landene om å spre en arabisk oversettelse av talen. Paven sa til ambassadørene at interreligiøs dialog er viktig og avgjørende for fremtiden (utdrag):

-Dialog mellom religioner og kulturer, mellom kristne og muslimer, kan ikke bare være noe vi tilfeldigvis velger å fokusere på. Den har en livsavgjørende betydning og avgjør en stor del av vår fremtid.

-I hverdagen må kristne og muslimer engasjere seg sammen for å hankes med menneskehetens mange utfordringer, spesielt med tanke på å forsvare og fremme menneskets verdighet og de rettigheter som følger derav.

Hans tale ble direktesendt på den arabiske satellitkanalen al Jazira, og etter møtet sa de muslimske ambassadørene seg fornøyde med resultatet. Irans ambassadør til Den Hellige Stol beskrev møtet som "fruktbart". Ambassadøren fra Irak la til at paven hadde fått varm applaus fra alle representantene. Kouamé Benjamin Konan, Elfenbenskystens ambassadør, sa at møtet burde sette en definitiv stopper for videre an-

klager om at paven er fiendtlig innstilt til islam.

Mange nyhetsbyråer rapporterte at krisen ebbet ut etter dette møtet. Situasjonen for mange kristne i muslimskdominerte land har imidlertid siden vært enda vanskeligere enn vanlig. Særlig vanskelig synes situasjonen nå i Irak. Blant annet er flere kirker angrepet, og det er spredt anti-kristne brosjyrer og plakater. Den 9. oktober ble assyrisk/kaldeisk prest, p. Paulos Iskander, kidnappet av en ukjent islamsk gruppe. Gruppen krevde at Kirken igjen hang opp plakater med unnskyldning for pavens foredrag i Regensburg, før de ville starte forhandlinger. P. Alexander ble myrdet to dager senere.

Den meget tilspissede situasjonen må ses som nok et bevis på hvordan religion av ytterliggående grupper brukes til politiske formål. Iraks muslimske ledere, sågar storayatollah Ali al-Sistani, har uttrykt solidaritet med og forståelse for Vatikanet. En representant for al-Sistani, som er shiamuslimenes høyeste autoritet i Irak, har sågar annonsert at han ønsker å besøke paven.

Imens rapporterer kristne i flere land om grusomme overgrep av ytterliggående muslimske grupper. De trues til å fordømme pavens "uttalelser" - hvis ikke vil reaksjonene bli drap på kristne og flere kirkebranner.

Har krisen ebbet ut og den spente situasjonen gitt seg? Svaret er altså nei for mange kristne i muslimskdominerte land. Men den store internasjonale mediestormen har gitt seg. Få rapporterer i dag om de mange og pågående overgrepene mot kristne i kjølvannet av foredraget – overgrep begått av ytterliggående grupper som bruker religion til politiske formål. Uansett hvor klokt eller uklokt det måtte være av paven å trekke frem dette potente sitatet, må man vel kunne konkludere med at den store internasjonale krisen i stor grad ble skapt eller forsterket av mange mediers fordreide og forhastede konklusjoner. Flere muslimske ledere har sågar i etterkant uttalt at deres umiddelbare reaksjoner var basert på mediernes fremstilling – en fremstilling ytterliggående grupper synes å ha brukt til å trappe opp forfølgelsene av kristne og andre minoriteter.

KD

Brev til Zahrani

I forbindelse med den internasjonale krisen etter pave Benedikt XVI's foredrag i Regensburg (se s. 10), fikk Gregory Reichberg brev fra en muslimsk venn i Iran. Mostafa Zahrani, direktør for Institutt for Fred og Menneskelig Sikkerhet i Teheran, stilte sin katolske venn noen essensielle spørsmål og ba om hjelp til forståelse av pavens formuleringer. Gregory, som er seniorforsker ved Institutt for fredsforskning (PRIO) og medlem av Oslo katolske bispedømmes Kommissjon for Rettferdighet og Fred, ga sin iranske venn en analyse. Broen har fått tillatelse til å gjengi denne brevvekslingen, som viser oss de essensielle spørsmål rundt foredraget – så vel som kvalifiserte svar.

Kjære Greg,

Hilsener fra Teheran... Jeg håper denne henvendelsen når deg full av livskraft. Som du vet, har pavens tale i Regensburg i den senere tid forårsaket en del ladede reaksjoner i den muslimske verden. Det har også gjort religiøse ledere og muslimske intellektuelle svært betenkte. Jeg er overbevist om at du og jeg er i samme båt i denne tilspissede situasjonen. Det er viktig å gjøre sitt ytterste for å avverge en mer omfattende krise. Følgelig trenger jeg din hjelp for å kunne legge til rette for en positiv plattform, ikke bare for å gjøre det mulig å kontrollere mulige skadevirkninger og for å takle krisen, men også for å frembringe konstruktive resultater. Derfor ville ditt syn på saken være av stor hjelp for å gjøre situasjonen mindre spent. Jeg trenger din forståelse av hva som er essensen i det vi er vitne til. Av spørsmål som: Hvorfor tok paven opp spørsmålet i utgangspunktet (tatt i betraktning at han er en kyndig man på

dette feltet)? Hva er din fortolkning av hans formulering om islam som en voldelig religion? Var han i stand til å forutse de negative følgene av en slik uttalelse? Hva er de forskjellige fortolkningene eller tankeretningene relatert til dette? Hvor tror du denne situasjonen vil føre oss? Hva kan hver enkelt av oss gjøre?
...Jeg ser frem til å høre fra deg snart.

Hjertelig hilsen,

Mostafa

Kjære Mostafa:

Det var veldig godt å høre fra deg.

Også jeg har undret meg over hendelsene omkring pavens tale ved Universitetet i Regensburg. Etter at jeg hadde mottatt e-posten din, ringte jeg en venn som har en høy posisjon i Vatikanet. Denne samtalen har hjulpet meg til å få en bedre forståelse av forholdene rundt dette. Her er en oversikt over noen av poengene.

Jeg legger ved en lenke til den nettsiden der Vatikanet har lagt ut pavens tale i sin helhet, i tilfelle du ikke har hatt anledning til å lese den.

1) Pavens henvisning til den kristne middelalderkeiserens nedvurdrende kommentarer om islam og vold var fullstendig perifer i forhold til talens hovedresonnement. Poenget med talen var å utfordre den moderne tendensen til å se på fornuft og rasjonalitet som noe helt uavhengig fra tro og religion. Paven ønsket derimot å argumentere for at fornuften har mye å lære av religionen, og at fornuften i seg selv fungerer bedre og kommer nærmere sannheten når den åpner for religionens høyere lys. Særlig ønsket paven å understreke at for å fungere på riktig måte må dialog mellom kulturer ta religiøse perspektiver med i betraktning. Derfor var kritikken i dette foredraget slett ikke rettet mot islam, men snarere mot sekulære og positivistiske tendenser innen den akademiske eliten i Tyskland (som i all hovedsak utgjorde talens publikum). Faktisk konkluderer talen med en anmod-

ning om genuin kulturdialog, basert på et bibelsk perspektiv som ville være felles for de tre abrahamiske religionene.

2) For å lykkes i å få frem hva han mente med denne vesentlige sammenhengen som finnes mellom fornuft og religion, brukte paven et sitat fra en middelaldertekst (dialogen mellom keiser Manuell II Paleologus og en lærd perser). Teksten var redigert av en professor, Theodore Khoury (en katolsk teolog med libanesisk bakgrunn), som flere år underviste ved universitetet i Münster og som er meget anerkjent for sine bestrebelser for interreligiøs dialog mellom kristendom og islam. Høyst sannsynlig kjente paven Khoury og respekterte ham (kanskje fra sine dager som professor), og dette kan forklare hvorfor paven følte seg fristet til å nevne dette i sin tale til universitetsfelleskapet. Her må man huske på at paven er en meget lærd mann, som har en stor forkjærlighet for historie og historiske tekster. Hans egen teologiske bakgrunn ligger i en åndsretning ("la nouvelle théologie")¹ som legger vekt på at man må vende tilbake til de rike kildene – patrisiske så vel som middelalderlige – til kristen tankegang, i stedet for å fokusere utelukkende på Thomas Aquinas og hans etterfølgere. Paven hadde nylig lest den ovennevnte dialogen fra middelalderen. Han ble grepet av den veltalende keiseren legger for dagen når han sier: "å spre troen gjennom vold er fornuftsstridig. Vold er uforenelig med Guds natur, og med menneskets natur. "Gud," sier han, "behages ikke av blod, og det å ikke handle fornuftig er imot Guds natur." Personlig må jeg medgi at jeg synes det er vakkert formulert, og dermed forstår jeg pavens iver etter å sitere denne middelalderteksten. Konteksten var egentlig hans (keiserens) kritikk av det han oppfattet som en muslimsk hang til å spre islam med makt. Det var for å forklare denne konteksten at paven

¹ Det kan nevnes at teksten (Manuel II Paléologue, Entretien avec un musulman, 7e Controverse [Editions du cerf, Paris 1966]), som er redigert av Theodore Khory, finnes i den franske samlingen "Sources Chrétiennes" – en viktig divkraft for "la nouvelle théologie" bevegelsen.

gjenga de linjene som har fornærmet muslimer (men også kristne venner av muslimer) så meget. Igjen må jeg understreke at paven bare siterte disse fornærmende ordene med tanke på historisk nøyaktighet (for å gjøre det lettere for tilhørerne å forstå konteksten rundt keiserens uttalelse om uforenligheten mellom Gud og vold). Dette var – i etterpåklokskaps lys – svært uheldig, for tatt ut av kontekst, kom det til å virke som om paven, i sin tale, ønsket å hevde at islam var en voldelig religion. Men, som jeg har forsøkt å forklare, var det overhodet ikke dette som var siktepunktet for pavens kritikk. Den var snarere rettet mot vestlig sekularisme (i den grad hans kritikk hadde et mål). Paven kunne meget vel ha gjennomført resonnementet sitt, og brukt det underbyggende sitatet, uten å nevne konteksten om islam og vold. I ettertid må man si at det er dette han skulle ha gjort, og som vi nå vet fra pave Benedikts egne uttalelser, er det dette han selv skulle ønske han hadde gjort.

3) Det fremgår svært tydelig av hans egne utsagn både før og etter talen i Regensburg, og dette har jeg også fått bekreftet av min venn i Vatikanet, at pave Benedikt på ingen måte mener at islam er en voldelig religion, slik som keiseren beskriver den. Han vil heller ikke slutte seg til bruken av ordet "ond" som beskrivelse av noen av profeten Muhammeds forkynnelser. Jeg synes vi skal ta paven på ordet på det punktet.

4) Når det gjelder det fornærmende sitatet i seg selv, bør det også bemerkes at det (dessverre!) var en utbredt oppfatning blant kristne i middelalderen at islams raske utbredelse skyldtes voldelig erobring. Paven forventet at hans akademiske publikum på Universitetet i Regensburg ville ha kjennskap til denne historiske konteksten (som de fleste journalistene som var til stede under konferansen – ikke helt uventet – var uvitende om). Forøvrig brukte de lærde i interreligiøs dialog på den tiden et mye kraftigere språk enn vi ville i dag. Dette var det gjensidig forståelse for og gjaldt begge parter.

Dessuten satt keiseren vi her snakker om i en by som var beleiret av en muslimsk hær, så man kan forstå

hvorfor han var tilbøyelig til å se på islam som en voldelig religion og (dermed)henfalle til overdrivelser i teksten han skrev. (akkurat som mange jøder i dag ser på det kristne kors som et symbol på forfølgelser fordi det ble båret rundt under pogromene hvor jødene ble forfulgt, eller på samme måte som mange muslimer gjennom historien og til og med i dag, forbinder kristendommen med korsfarernes voldelighet).

5) Det var lett å ta det fornærmende sitatet ut av kontekst, siden det ikke straks ble sendt ut noe sammendrag av pavens foredrag (noe som ville ha gjort det klart at det dreide seg om en tale med tro og fornuft som tema – rettet mot et sekulært standpunkt – og som sluttet med en innstendig bønn om ekte kulturdialog), hvilket pleier å være tilfellet. Dette ble ikke gjort fordi messen som kom rett før talen var usedvanlig lang (flere timer), og videre etterfulgt av vesper (kveldsbønn), så det ble lite tid igjen til å sende ut noe sammendrag til pressen. Et annet poeng er at talen ble gitt den 12. september 2006, dagen etter femårsdagen for terrorangrepene i New York, 11. september 2001. Det er derfor ikke overraskende at journalister var så snare (dog på feilaktig grunnlag) til å fremstille pavens tale som om den fokuserte på at det var et bånd mellom islam og vold.

6) Mange har spekulert på hvorfor ingen av de i Vatikanet som formodentlig hadde lest gjennom pavens tekst advarte ham mot faren for å bli misforstått. Er dette et tegn på et enormt feiltrinn fra Vatikanets indre (PR-) prosedyrer? Imidlertid viser det seg, ifølge hva min kilde har kunnet opplyse, at det ikke er vanlig at en tale skrevet av paven selv blir lest av andre før den holdes. Noen ganger blir pavens taler gjennomgått på forhånd, men det skjer bare systematisk når teksten er skrevet av noen andre enn ham selv (noe som ofte er tilfellet), eller når han taler på et annet språk enn sitt morsmål. Talen ved Universitetet i Regensburg var helt tydelig skrevet av paven selv, på hans tyske morsmål, og det er derfor svært usannsynlig at noen leste den på forhånd. Dessuten var dette en svært personlig tekst for paven, for den var rettet mot hans tidligere aka-

demiske fagmiljø, og det var en svært følelsesladet situasjon for ham. Alt dette for å forklare hvorfor ingen advarte ham mot den mulige feiltolkningen det kunne føre til å bruke dette sitatet fra middelalderkeiseren.

Konklusjonen jeg trekker av alt dette, er at paven gjorde en feil da han ikke forutså den misforståelsen det kunne føre til å bruke et sitat som faktisk var unødvendig for resonnementet hans. Han kunne og skulle ha utelatt det. Men det er, tross alt, menneskelig å feile, selv for en pave!

Det mennesker som oss kan gjøre, er å forklare etter beste evne det som paven svært uttrykkelig har sagt: at det fornærmende sitatet ikke på noen måte var et uttrykk for pavens personlige syn på islam, like lite som det er et uttrykk for Den katolske kirkes syn på islam. Det ble brukt av paven under et akademisk foredrag, utelukkende for å tjene som historisk kontekst for et sitat fra en middelalderstekst om hvor viktig det er ikke å la vold tjenestegjøre for religion. Og vi burde til og med si at hovedhensikten med pavens tale ved Universitetet i Regensburg burde være av felles interesse for alle jøder, muslimer og kristne: nemlig at fornuften ikke skal holdes adskilt fra troen på Abrahams Gud, og at kulturdialog burde inkludere (og ikke ekskludere, som man ofte forestiller seg) trosdiskurs.

Mostafa, jeg håper disse forklaringene har vært til hjelp. Vær så snill å gi meg beskjed hvis det er noe vi kan gjøre sammen for å opprettholde (og forbedre) et godt forhold mellom våre trostradisjoner.

Alt godt,

Greg

Voksende undertrykkelse av verdens kristne i 2005

Av Lisbeth Rütz

Den 20. januar ble den slovakiske presten Jan Hermanovsky drept i Brjansk i Russland av to voldsmenn som hadde trengt seg inn i boligen hans, antagelig for å gjøre innbrudd. Hermanovsky arbeidet for fattige og marginaliserte i Russland.

Den 12. september ble den indiske presten Ignazio Bara drept i delstaten Jharkhand i Nordøst-India. Han forsøkte å megle i en konflikt mellom to fundamentalistiske hindugrupper. Deretter ble han stukket ned.

Den 25. oktober ble den meksikanske presten Luis Velásquez Romero, som arbeidet i bispedømmet Tijuana i Mexico, funnet i bilen sin, bakbundet og drept av et revolverskudd. Han døde antagelig fordi han visste for mye om narkotikahandelen i Tijuana, som ligger like ved grensen mellom Mexico og USA.

Den 27. oktober ble Suresh Barwa og Marco Candelario Lasbuna skutt på kjøkkenet sitt i Kingston, Jamaica, mens de vasket opp etter en fest. De arbeidet som misjonærer blant fattige og marginaliserte i Jamaica for ordenen Missionaries of the Poor (MOP).

DET OVENSTÅENDE ER NOEN FÅ eksempler fra en liste som FIDES, Kongregasjonen for folkenes evangelisering, har offentliggjort over katolske martyrer i 2005. Det er dessverre skremmende lesning. I år 2005 ble nesten dobbelt så mange drept som i 2004, sier organisasjonen "Hjelp til Kirke i nød" i sin årsrapport for 2005.

"Hjelp til Kirke i nød", som ble grunnlagt av den nederlandske presten Werenfried van Straten i 1947, har hovedkvarter i den tyske byen Köningstein og nasjonale kontorer i 17 land. Den yter hvert år pastoral og økonomisk støtte til mer enn 8000 prosjekter over hele verden.

Organisasjonen, hvis mål er å støtte fattige, forfulgte kirker, samlet i 2004 inn mer enn 70 millioner euro, som gikk til prosjekter i 137 land. Arbeidet finansieres av frivillige bidrag fra 700 000 givere fordelt over hele verden.

Toppen av isfjellet

Ved hjelp av tørre tall, dokumenterer rapporten hvordan det står til med kristnes menneskerettigheter over hele verden. Med "kristen" menes i rapporten den katolske, den ortodokse og de store historiske protestantiske kirker, men ikke Jehovas vitner eller pinsekirkene. Den katolske kirke er med over en milliard medlemmer verdens største kirkesamfunn, og derfor er de fleste av de ofrene som nevnes katolikker.

Men også de protestantiske kirker er representert. Informasjonen kommer fra organisasjonenes store nettverk av kontaktpersoner over hele verden, katolske nyhetsbyråer og forskjellige medier, især kirkelige. Men mange av de mindre synlige overgrepene rapporteres ikke, og derfor viser rapporten kun toppen av isfjellet.

Hva er kristenforfølgelser?

Her bruker organisasjonen en svært bred definisjon, som omfatter alt fra forhånelse av kristne symboler til overfall og drap på kristne.

Siden prester og ordensfolk er meget synlige representanter for Kirken, er de blant de mest forfulgte. Men også mange legfolk rammes av forfølgelser og skjult press. Kristne i Khartoum er blitt møtt med krav om å konvertere til islam for å få den jobben de søkte om. Pakistanere som har latt seg døpe, er blitt utstøtt fra sine familier. En egypter ble tvangsinnlagt på en psykiatrisk klinikk fordi han var blitt kristen.

Hvem er forfølgerne?

Det er i Saudi-Arabia, India og Kina at det groveste forfølgelsene av kristne finner sted.

Helhetlig sett ble de kristnes vilkår i de muslimske land forverret i 2005, selv om forholdene varierer fra land til land.

I et land som Egypt, som har en betydelig kristen minoritet, og hvor grunnloven offisielt garanterer for religionsfrihet, er det i praksis umulig for de kristne å få tilgang til høyere stillinger innenfor statsapparatet. Pave Johannes Paul IIs besøk i landet i 2000 førte til en viss forbedring; men i de senere år har den brede tilslutningen til fundamentalistiske grupperinger som f. eks. Det muslimske brorskap ført til økende sjikanering av kristne. Selv i Nord-Egypt, hvor de kristne i noen landsbyer utgjør et flertall, er det blitt så å si umulig å bygge kristne kirker, og fra universitetet rapporteres det om overfall mot kvinnelige, kristne universitetsstudenter som ikke ønsker å gå med slør.

I noen land som for eksempel Saudi-Arabia, Yemen og Mauritania, hvor det ikke er religionsfrihet, kan det være livsfarlig å konvertere til kristendommen. I Saudi-Arabia bryter det religiøse politiet seg gjerne inn i private hjem når de har mistanke om at det avholdes en kristen gudstjeneste. De overgrep som blir rapportert fra dette landet, dreier seg hovedsakelig om forfølgelse av kristne av ikke-vestlig opprinnelse, for eksempel filippinere eller pakistanter som befinner seg i landet som tjenestefolk.

Religiøs intoleranse i India

I India, hvor bare 2 % av befolkningen er kristne, har det siden 1997 vært en sterk stigning i antallet overgrep mot kristne. De ca 170 millioner kasteløse inderne, hvorav en stor del er kristne, har en rekke grunnlovsfestede rettigheter, for eksempel noen stillinger i statsadministrasjonen, plasser på universitetene m.m. Men i praksis er disse forbeholdt privilegerte hinduer.

Da Benedikt XVI den 18. mai i år mottok Indias ambassadør Amitava Tripathi i Vatikanet, uttalte han at den stigende religiøse intoleransen overfor de kristne var i strid med "de høye idealer hos Indias grunnleggere, som trodde på en nasjon preget av fredelig sameksistens og gjensidig toleranse mellom forskjellige religioner og etniske grupper."

Den indiske regjeringen tok gjenom sin utenriksminister omgående

kraftig avstand fra pavens uttalelser, og i noen indiske delstater ble det organisert demonstrasjoner hvor man brente portretter av Benedikt XVI.

Det hinduistiske, nasjonalistiske partiet Bharatiya Janata (BJP), som dominerer administrasjonen i mange av delstatene, har i syv delstater, blant annet Gujarat, Orissa og Madhya Pradesh, innført lover som straffer forsøk på proselyttvirksomhet.

Ettersom kirkene i India fremdeles driver en stor del av landets skoler og sykehus, er de særlig utsatt for anklager om proselyttvirksomhet etter innføringen av de nye lovene.

Det vakte internasjonal oppmerksomhet da de fire søstrene fra Mor Teresas orden, Maria Julia, Chriselda, Emma Felesia og Reena Francis, som med myndighetenes tillatelse pleide syke og døende på et sykehus, den 25. juni i år ble overfalt av en gruppe på 300 fanatiske hinduer. Søstrene ble beskyldt for å misjonere blant de døende, og måtte befri ved hjelp av det lokale politiet.

Deretter var det den 11. juli store demonstrasjoner i Delhi, med hinduer som ville "bevisstgjøre befolkningen på den kristne fare".

Også i Sri Lanka har buddhistmunker som ble valgt inn i parlamentet av det ekstremistiske partiet Jathika Hela Urumaya, foreløpig uten hell forsøkt å få vedtatt en lov mot misjonsvirksomhet i landet.

Religiøs undertrykkelse i Kina

Kina er tradisjonelt en av de sorte plettene på kartet, og man regner med at det i landet er mellom 10 og 15 millioner katolikker, hvorav ca. 5 millioner tilhører den regjeringskontrollerte patriotiske kirke.

Det nøyaktige antall arresterte kristne i Kina er ukjent.

Minst to biskoper og 20 prester har blitt fengslet eller er forsvunnet siden slutten av 90-tallet. Minimumsstraffen for prester som har feiret messe uten myndighetenes tillatelse er tre års fengsel, og myndighetene forsøker på mange måter å sjikanere den Roma-tro kirken. Følgelig fikk ikke de fire inviterte kinesiske bisko-

pene utreisetilattelse til å delta på bispesynoden i Roma i 2005.

At land som Saudi-Arabia, India og Kina har problemer med religiøse menneskerettigheter, kommer vel neppe som noen stor overraskelse. Men det vil kanskje forundre noen at Frankrike, menneskerettighetsenes land, i 2005 oppviste en kraftig økning i antall fiendtlige handlinger mot kristendommen og kristne institusjoner.

Frankrike er imidlertid også et av de landene hvor den sekulære ideologi er mest aggressiv. En del av da Vincikodens lesere oppfatter åpenbart boken som et troverdig historisk dokument. Dette kan muligens forklare vandaliseringen av mange kirkegårder og forhånelsen av kristne symboler.

Små lysglimt

Men selv om 2005 på mange måter var et mørkt år for menneskerettighetene, finnes det også noen lysglimt.

Fredsavtalene i Sudan anerkjente for første gang den kristne religions eksistens i landet. I Albania ble landets første katolske universitet, oppkalt etter Mor Teresa, bygget, og i Etiopia er den første katolske kirke på 450 år blitt innviet.

Kirken skal som sin grunnlegger være et motsigelsens tegn, og derfor vil det alltid forekomme forfølgelser av kristne, konkluderer rapporten realistisk, samtidig som den minner om at historien om Paulus viser oss at forfølgerne også kan omvendes.

Målet er å informere og inspirere til bønn for de kristne og deres forfølgere. Men også å la handling følge bønn.

Trykket i *Katolsk Orientering* nr. 14, 2006. Oversatt fra dansk av KS.

Kilder:

Thomas Grimaux: *Persécutions anti-chrétiennes dans le monde. Rapport 2005*. AED. Aide à l'Eglise en Détresse. www.asianews.it

Katekumenat

– hva er det?

Hovedtema for høstens nordiske bispekonferanse i Alta var voksenkatekese. Det var spesielt RCIA-opplegget som ble diskutert. RCIA er et helhetlig opplegg for voksenkatekese, egentlig en moderne katolsk rite for voksendåp. Voksenkatekese er stadig mer aktuelt som et satsningsfelt for kirken, gitt at dagens store pluralisme kan skape behov for fordypet kunnskap om egen tro eller den tro man ønsker å konvertere til. Broen har i denne forbindelse utfordret diakon Gunnar Wicklund-Hansen til å kaste lys over "katekumenat".

"KATEKUMEN" ble i oldtiden brukt som betegnelse på den som gjennom den kristne dåp skulle innvies i de hellige mysterier. Vi møter dette allerede i Galaterbrevet. For å unngå frafall under forfølgelser, måtte katekumenene få en grundig intellektuell og moralsk innføring i kristendommen. Menigheten bad og fastet sammen med dem. Denne intensive innføringsperioden – katekumenatet – ble mot slutten av kristenforfølgelsene stadig mer utarbeidet til et komplisert opplegg. Dåp ble ofte lagt til helt spesielle dager i kirkeåret. Det hendte at katekumenene utsatte dåpen på ubestemt tid, og kanskje først ble døpt på dødsleiet. Da kristenforfølgelsene opphørte, ble flertallet av folket oppfostret i kristne familier. Spebarnsdåpen ble det alminnelige, og katekumenatet ble gjort kortere og mistet etter hvert sin praktiske betydning.

Katekumenatet i nyere tid

Annet Vatikankonsil ønsket å gjenopplive katekumenatet. Situasjonen i store deler av verden var blitt en annen enn da kristendommen var den dominerende felles religion. Nå var det ikke lenger noen selvfølge at barn vokste opp i et kristent samfunn, og behovet for å lage et opplegg for voksendåp ble stadig mer merkbart. I konsilets konstitusjon om den hellige liturgi, *Sacrosanctum Concilium* (1963), heter det:

Et katekumenat for voksne, med flere forskjellige trinn, skal opprettes og tas i bruk etter den lokale kirkelige myndighets skjønn. Katekumenatet er jo ment å være en læretid, som man med dette vil hellige med riter fordelt over et lengre tidsrom.

Tidligere hadde det vært vanlig at "katekumenen" (ofte en konvertitt) hadde gått hos en prest og fått en privat innføring i troen. Denne prosessen kan ha sine fordeler, men konsilet ønsket å gjeninnføre fellesskapsånden ved innføringen, og legge større vekt på liturgiske og andre elementer.

Den mest kjente ritus for en slik innføring av voksne (og barn!) i den kristne tro stammer fra Nord-Amerika: Rite of Christian Initiation of Adults (ritus for innføring av voksne i kristendommen).

RCIA er en prosess for å forme nye medlemmer i Det katolske fellesskap. Under det nordiske bispemøtet i Alta i år var det dette opplegget man diskuterte mest utførlig, med sikte på kanskje å bruke noe slikt som katekumenat i de nordiske land. RCIA henvender seg først og fremst til udøpte og til medlemmer av andre kirkelige tradisjoner som søker fellesskap med Den katolske kirke. Prosessen passer både for voksne og for barn over syv år som ennå ikke har særlig kjennskap til den katolske tro. Innføringen er oppdelt i fire faser.

1. Prekatekumenatet:

En undersøkelsesperiode

Her stilles det spørsmål om den katolske tro. En passende gruppe mennesker kommer sammen, blir kjent med hverandre og får tillit til hverandre. Viktig er det nå å lære om bønningen, se Guds nærvær i vårt liv. Man utvikler eller forbedrer sitt gudsforhold og lærer hans Kirke å kjenne. Gruppen diskuterer søndagens evangelium og ser på hva det kan bety i ens liv. Den diskuterer også emner som: ditt gudsbilde, bønn og liturgi, hvem Jesus, Den hellige ånd og treenigheten er, hva helgenene står for.

2. Katekumenatet: En studieperiode

Gruppen styrker sitt samhold og søker også kontakt med menigheten. Den setter seg inn i Kirkens tro og lære, og utdyper samtidig sitt bønneliv, nå også i samspillet med menighetens bønneliv og liturgiske liv. Man diskuterer blant annet kirkeåret, de ti bud, bibelspørsmål, Den katolske kirkes katekisme, Maria og rosenkransen, synd og moral.

"Kristen forløsning består nettopp i å bli innlemmet i Kirken som et sosialt legeme."

3. Renselse og opplysning

Man ser på synd og anger, og undersøker områder i livet hvor dette gjør seg gjeldende. Man konsentrerer seg om bønn, faste og det å gi almisser, og forbereder seg på å motta innføringssakramentet: dåpen. I denne

perioden går gruppen grundig igjennom sakramentene og lærer hva de betyr for oss i vårt kristne liv. Man forsøker å legge denne perioden til fastetiden.

4. Feiring av innførings-sakramentene

Innførings sakramentene er dåp, ferming, eukaristi. Denne fasen kommer i påsketiden, og selve dåpen skjer i messen påskentatt. I denne perioden skal man lære å leve et sakramentalt liv, finne evangeliets vei og bli mer involvert i menighetslivet. Søndagevangeliene i påsketiden (frem til pinse) blir gjennomgått, og man diskuterer hva de kan bety i ens eget liv. Legfolks oppgaver i menigheten kan være et viktig tema.

I "Barnas katekumenat" følger barn over syv år sine foreldre i en lignende prosess i fire trinn. Gruppen består altså av foreldre med barn, og opplegget får da et noe annet preg. Fastetid og påsketid utgjør også her sluttfasene i prosessen.

På norsk har vi etter konsilet fått en publikasjon som dekker et lignende område: "Voksendåp – fullstendig rituale for Den katolske kirke". Dette ritualet er ganske omfattende, men det finnes utgitt en kortere "Innføring av voksne i den kristne tro."

En kort oppsummering av ritualet for denne feiringen:

Første del finner sted i våpenhuset eller utenfor kirkedøren: bønner, velsignelse, salving med katekumenolje. Første søndag i fasten skjer det i messen en utvelgelse og innskriving til dåp. En slags overhøring finner sted senere i fasten, og noe senere en overlevering av trosbekjennelsen og av Herrens bønn.

Dåpen foregår etter fastsatt ritus under messen påskentatt.

Denne voksendåpen gjelder primært enkeltindivider, skjønt den selvfølgelig også kan omfatte en gruppe. Men liturgien konsentrerer seg i form og innhold om enkeltpersonen.

Neokatekumenat er oppstått etter Annet Vatikankonsil som en bevegelse hvor tilhengerne fortsetter å leve som en spesiell gruppe innenfor menigheten, også med egne gudstjenester. Pave Johannes Paul II støttet bevegelsen, andre er mer skeptiske.

"Kirken må gjøre troen anskuelig som en livsform som skiller seg fra det nye hedenskapet som er i ferd med å utbre seg."

Muligheter og problemer for katekumenatet

Begrepet "menighet" har bakgrunn i det gammeltestamentlige Israel, og der dreier det seg nettopp ikke om en rent individuell frelse - noe som kan bli oppnådd uavhengig av Guds folks liv. På nøyaktig samme vis er forløsningen gjennom Kristus bundet til det nytestamentlige Guds folk. Riktignok skulle individualismen også for de kristne bli en av de største fristelser. I ekstreme tilfeller ble kirken forstått som en senere sammenslutning av dem som alt hadde oppnådd frelsen som enkeltindivid, gjennom en personlig binding til Kristus. De allerede troende skulle så nærmest bare samle seg til et slags broderforbund.

Men kristen forløsning består nettopp i å bli innlemmet i Kirken

"Det annet Vatikankonsil ønsket å gjenopplive katekumenatet. Situasjonen i store deler av verden var blitt en annen enn da kristendommen var den dominerende felles religion."

som i et sosialt legeme. Bare slik er det mulig å delta i den frigjøringshistorie som har begynt med Abraham. Å leve ut fra Kristi frelsende gjerning er ikke mulig på annen måte enn ved å leve med lemmene i dette legemet. Fellesskap med Kristus har man alltid bare sammen med andre. Paulus måtte kjempe med menigheten i Korint om denne grunnleggende forskjell som ligger i den bibelske tro.

Det som fremfor alt er viktig for Kirken, er derfor å være et konkret samfunn. Den må gjøre troen anskuelig som en livsform som skiller seg fra det nye hedenskapet som er i ferd med å utbre seg, også i Norge. Da vil også katekumenatet, eller innføringen i troen, på ny finne et grunnlag. I en verden som forlengst er i ferd med igjen å bli hedensk, kan et slikt konkret kristent samfunn bare finnes i form av menigheter. Disse må selv fremvise Guds nye verden og nye samfunn. Da blir en slik menighet selv et katekumenat. Finnes ikke dette, hjelper selv ikke den beste "innføring i troen".

Spørsmålet er altså ikke: Hvilken form for katekumenat? Det spørres heller ikke etter barnedåp kontra voksendåp. Det egentlige spørsmålet er om det finnes levende menigheter i Kirken som vi kan si dette om: "Kom og se!" (Joh 1,46).

GWH

Eldrebolig ledig

St. Elisabethsøstrene på Nordstrand i Oslo har ledige leiligheter for eldre mennesker.

Ta kontakt på telefon 23 38 44 00 mellom kl. 18.30 og 20.30.

Mulighet for fred i Nord-Uganda?

Av Ingrid Rosendorf Joys

I september var Caritas Norges kommunikasjonskonsulent Ingrid Rosendorf Joys i Nord-Uganda for å studere Caritas' arbeid i regionen og for å få et nærmere blikk på den skjøre våpenhvilen som er inngått mellom Lord's Resistance Army (LRA) og den ugandiske regjeringen. Våpenhvilen holder, men freden er skjør, og sjøl med en bærekraftig og langvarig fred står utfordringene i kø for folket i Nord-Uganda.

I TJUE ÅR har folket i Nord-Uganda vært ofre for en brutal og blodig konflikt som har krevd 120 000 menneskeliv og tvunget størstedelen av befolkningen på flukt. Konflikten mellom LRA og regjeringen dreier seg som de fleste kriger og konflikter om makt og privilegier. Å trekke inn Gud og de ti bud blir meningsløst i denne sammenhengen, sjøl om LRA i sitt nokså forvirrede og forvirrende program har et ønske om å innføre et styre basert på de ti bud i Uganda. Det finnes ikke noe kristent i denne konflikten, og religionen kan heller ikke i denne krigen hevdes å gi legitimitet.

Bakgrunnen

Bakgrunnen for konflikten kan trekkes langt tilbake i den ugandiske historien. Jeg nøyer meg i denne sammenhengen med å gå tilbake til Milton Obote som regjerte i perioden 1980/81-1985. Obote kom fra nord, og acholi- og langi-folkene fikk under hans regjeringstid betydelige privilegier i form av bl.a. gode stillinger i politi, fengselsvesen og militæret. Da Yoweri Museveni i 1986 overtok makten ved hjelp av et militærkupp, ble situasjonen for menneskene i nord en annen. Mange flyktet utenlands, og de som ble igjen ble langt på vei fratatt sitt inntektsgivende arbeid og andre privilegier. I denne situasjonen grep Joseph Kony muligheten. Han samlet noen våpenføre menn og hevdet å tale på vegne av forfedrene. Som medium

oppnådde han en kulturell posisjon, og endel fulgte og støttet ham.

Kony startet etter hvert sin brutale og blodige krig mot regjeringshæren, og det er her det blir stadig mer forvirrende. Kony angriper ikke bare regjering, soldater og støttespillere. Han angriper sitt eget folk, sin egen klan og sin egen familie. Han sparer ingen, men terroriserer, dreper, plyndrer, lemlester, kidnapper og voldtar acholi- og langi-folkene, sine egne. Snart ble det slik at ingen mennesker i områdene i nord kunne føle seg trygge i sine egne hjem. Den i utgangspunktet lille hæren til Kony og LRA vokser seg stadig større ved hjelp av hærens kidnappinger av til dels små barn.

Situasjonen i dag

Regjeringens svar på LRAs herjinger var å samle folket i nord i flyktingleirer. Under begrunnelsen om at dette var den eneste måten de kunne beskytte folket på, stablet de dem sammen i små og provisoriske jordhytter uten tilgang til reint vann, uten et snev av adekvate sanitærforhold, uten tilgang til dyrbar mark og uten privatliv. De to grunnleggende problemene med denne ordningen var at den ikke ble midlertidig – den har til nå vart i tjue år – og at folk ikke fikk ordentlig beskyttelse, verken mot LRA, mot soldater i regjeringshæren, eller, etter hvert, mot hverandre.

I flyktingleirene lever nå mennesker tett i tett, uten noe fornuftig å ta seg til. Dette fører bl.a. til depresjoner, et høyt alkoholinntak og økning i antall hivsmittete og aidsyke. I en av flyktingleirene jeg besøkte – Opit nær Gulu – var det ingen familier eller hytter som var uberørt av LRAs herjinger. Familiene der hadde mistet sin datter, mistet sin sønn, sin mor eller far, og sin framtid.

Veien framover

Den 29. august i år ble det inngått våpenhvile mellom LRA og regjeringen. Under Caritas Norges besøk var det faktisk ørsmå håp å spore. Folk hadde så smått begynt å tro at det kunne gå mot en varig fred. Noen hadde sågar reist fra de større leirene til noen mindre leirer som var i nærheten av der de kom fra. Dette medførte at de fikk tilgang til jorden sin, og kunne begynne å dyrke.

Det er sjølsagt mange utfordringer for freden. En av dem heter ICC – den

I Christ the King menighet i Kitgum, Nord-Uganda er det med støtte fra Caritas Norge jordbruksaktiviteter og demokratiopplæring. 20 familier går sammen i en gruppe og velger styre og organiserer seg. I fellesskap dyrker de peanøtter, kaffe og andre jordbruksprodukter. I tillegg til jordbruksproduktene som kan selges og gi en liten inntekt trenes gruppene opp til organisering og mobilisering. (Foto: Caritas)

internasjonale straffedomstolen i Haag. ICC har utstedt arrestordre på Joseph Kony og hans fem øverste kommandanter. Folket i Nord-Uganda ønsker langt på vei at ICC skal trekke seg ut av konflikten og la klanene og folkegruppene sjøl få ordne opp, bl.a. gjennom sitt eget rettssystem; "Mato put". "Mato put" innebærer at den som har forgrepet seg må gå til sin egen klan og erkjenne sine handlinger, deretter overtar klanene ansvaret for ugjerningene og går så til offerets klan og ber om tilgivelse. Balansen opprettes ved en bot, og de involverte drikker bitre urter og bøyer sine spyd som symbol på at spydene ikke skal brukes på hverandre. Motstanderne mot at Kony og hans menn skal "slippe unna" med "Mato put", hevder at det ikke kan være noen varig og bærekraftig fred uten rettferdighet, og at rettferdigheten kun kan skje gjennom den internasjonale Haag-domstolen. Tilhengerne av "Mato put" hevder på sin side at bare en slik prosess kan sikre en bærekraftig fred. Sett fra utsiden er det i alle fall interessant å merke seg en rettsprosess der hevnaspektet er totalt fraværende.

En annen utfordring er sjølsagt hva som vil skje når alle menneskene skal sendes hjem til sine opprinnelsessteder. Ikke alle vet hvor de kommer fra, de kan være født i flyktingleiren, foreldrene kan være døde osv. For noen kan det vise seg at jorden er overtatt av andre.

En tredje utfordring er traumebehandling. Menneskene i flyktingleirene beskrives av erkebiskop Odama som et "umenneskeligjort folk"; mennesker som har levd dette livet i tjue år, kan ikke simpelthen gjenoppta sine gamle liv eller familiens gamle liv som om ingen ting har

skjedd. De har drukket vannet av voldens kultur, og gradvis har den nord-ugandiske kulturen forvitret til fordel for voldens kultur. Resultatet av dette er traume og ulykke for flere generasjoner. Dette blir utfordringer for hele samfunnet i lang tid framover.

Dessuten har man flere tusen soldater i LRA som skal reintegreres i samfunnet. Det dreier seg ofte om hervede soldater som har levd geriljalivet i mange år. Mange er kidnappede barn som har vært utsatt for de verst tenkelige ting og som har gjort de verst tenkelige ting. Svært mange av barnesoldatene har blitt tvunget til å drepe sine egne, ofte på bestialsk vis. Dette har gjort det vanskeligere for barnesoldatene å rømme, og det medfører en betydelig utfordring når det gjelder å tilbakeføre disse til samfunnet og et "normalt" liv.

Er det håp?

Ja, det er håp om en varig fred i Nord-Uganda! Fordi menneskene i nord nå har begynt å oppføre seg som om det kan bli fred, og det internasjonale samfunnet også krever fred, er det sannsynlig at det kan bli fred. Både regjeringen og ledelsen i LRA ønsker å få slutt på krigen, og verken regjeringen eller LRA vil tørre å bryte våpenhvilen først.

Et viktig poeng i denne sammenhengen er at det internasjonale samfunnet må stå løpet ut sammen med folket i Nord-Uganda. Det er ingen enkle veier til bærekraftig fred og utvikling, men så lenge fokuset er på å bringe fred til folk og utvikle mennesker, kan de neste tjue årene komme til å se langt lysere ut enn de tjue som har gått.

Flyktningleirer som denne i Opiit (nær Gulu i Nord-Uganda) ble opprettet for å beskytte innbyggerne for beryktede LRA. Leirene som var ment å være midlertidige har blitt permanente, og menneskene her har verken vært beskyttet mot LRA eller andre. I stedet har leirene blitt rene dødsteder der hiv florerer og de sanitære forholdene er forferdelig. Hver av de små hyttene rommer én familie med opptil ti barn, hvorav mange er født i flyktningleiren. (Foto: Caritas)

Fakta om Caritas' arbeid i Nord-Uganda

Caritas er en av hele seksti organisasjoner som arbeider i Nord-Uganda. Caritas bistår mennesker av ulike religioner og kirkesamfunn, men fordi Caritas bruker kirkestrukturen i sitt arbeid, når de fram til mennesker i områder der andre organisasjoner eller FNs matvareprogram ofte ikke kommer til.

Caritas arbeider for langsiktig utvikling og fred i Nord-Uganda og bidrar til en lettere hverdag for ofrene for konflikten. Dette gjøres bl.a. gjennom:

* En nasjonal fredskomiteé der erkebiskop av Gulu, John Baptist Odama, er svært aktiv.

Erkebiskopen og Caritas er sentrale aktører i fredssamtalene som i disse dager gjennomføres i Juba i Sudan. Erkebiskop Odama var én av fire innledere på åpningssamtalen mellom LRA og regjeringen (de andre var forhandlingslederen fra LRA, forhandlingslederen fra regjeringen og Sør-Sudans president). I september, da alle LRA-soldatene som et ledd i fredssamtalene fikk "fritt leide" til to oppsamlingssteder i Sudan, var Caritas den eneste organisasjonen som fikk tillatelse til å bistå med mat og utstyr. LRA-soldatene har med seg mange kvinner og barn i følget sitt, og disse ble tilgodesett med mat og andre nødvendighetsartikler.

* Rehabilitering av barnesoldater

Barnesoldater som har klart å rømme fra LRA-hæren får husly, medisinsk oppfølging og traume-behandling, samt mulighet til utdannelse eller yrkesopplæring i Caritas-sentrene. Caritas sporer også slektingene deres for å sikre reintegreringen i familien/klanen og lokalsamfunnet.

* Beskyttelse av nattpendlere i Gulu

Da Caritas besøkte Gulu i september, var det svært få nattpendlere igjen. Situasjonen oppleves heldigvis av befolkningen i nord nå som såpass trygg at svært få fant det nødvendig å pendle inn til sentrene om natten.

* Selvhjelpsgrupper i flyktningleirene og i menigheter, med fokus på jordbruksaktiviteter, hiv- og aidsarbeid og demokratiopplæring.

Flere av disse gruppene er kvinnegrupper, mens noen er "blandet". Her er ideen at menneskene sjøl skal kunne sette i gang aktiviteter for seg sjøl og hverandre.

Fakta om krigen i Nord-Uganda:

- * Krig mellom Lord's Resistance Army (LRA) og den ugandiske regjeringen
- * Krigen har vart i 20 år
- * 120 000 mennesker er drept i konflikten
- * 30 000 barn er kidnappet som rekrutter til hæren eller som "koner" til soldatene
- * 1,6 millioner mennesker er fordrevet og bor i flyktningleirer under særdeles dårlige bo- og sanitærforhold
- * FNs nødhjelpskoordinator Jan Egeland har omtalt krigen i Nord-Uganda som verdens verste glemte konflikt

Husk høstaksjonen 2006:

Hiv og aids

– et hinder for utvikling

Kampen mot hiv og aids er viktigere enn noensinne. 8 500 mennesker dør hver dag som en følge av aids. Av dem er flere enn 1 500 under 15 år gamle, mange er små barn. Til tross for forebyggende arbeid smittes over 13 000 personer hver dag – ca 10 personer hvert minutt. Kampen mot pandemien som får svartedauden til å blekne er på langt nær vunnet. Men vi gir ikke opp.

CARITAS NORGE har arbeidet med hiv-problematikken siden 1987, og er en av pionerene i dette arbeidet i Norge.

CARITAS' HØSTAKSJON 2006 fokuserer på hiv og aids. Inntektene går til Caritas' hiv- og aids-arbeid i Zambia – les mer om dette på www.caritas.no. Har du ikke gjort det allerede, kan du fortsatt støtte aksjonen ved å gi ditt bidrag til kontonummer 8200.01.93433 eller online på www.caritas.no. Merk innbetalingen "Høstaksjonen 2006".

NORGE

Oppussing i bispegården i Oslo

I snart ett år nå har det pågått en ajourføring av bispegården i Oslo, Akersveien 5. Lite hadde vært endret siden biskop Gran satte sitt preg på bygningen i 1960-årene. Mye av det som da ble gjort, var av høy kvalitet og vil fortsatt være pregende for huset.

Biblioteket etter oppussing

Ajourføringen begynte med innredning av leilighet for biskopen i 2. etasje. I forlengelsen har så godt som alle kontorene i etasjen blitt i pusset opp og litt ombygget, og også kontorene i 1. etasje er blitt forbedret, til dels ganske meget. I sommer ble en leilighet for generalvikaren innredet i 4. etasje, og nå pågår arbeidene med en leilighet i 3. etasje, som på sikt skal være til disposisjon for offisiellen (leder av tribunalet) og for nuntius. Også en hybel for prester i 4. etasje vil bli modernisert i år.

St. Olav domkirke skilles ut som egen driftsenhet

St. Olav domkirke i Oslo vil bli skilt ut som en egen driftsenhet - i likhet med det som er vanlig for domkirker. Det vil si at sognepresten i St. Olav leder sognet, men ikke driften av domkirken.

Domkirken skal det første året av den nye ordningen ledes av generalvikaren, p. Arne Kirsebom SS.CC., som skal ha et råd ved siden av seg - bestående av blant annet sogneprest i St. Olav menighet, p. Frode Eikenes, og den biskoppelige vikar for innvandrersjelesorgen, p. Berislav Grgic.

Den nye ordningen vil få en gradvis gjennomføring, med sikte på at det organisatoriske vil være på plass til nytt kirkeår. Foreløbig går Berit Lea over fra å være ansatt i menigheten til å arbeide for domkirken som sakristan.

Bønn for kall

Oslo Katolske Bispedømmes kampanje Bønn For Kall har fortsatt med messefeiring for preste- og orden-skill i samtlige menigheter i bispedømmet hver første fredag i måneden. I Oslo er det også etter messen treff i menighetssalen i Akersveien - der ett eller flere ordenshus/fellesskap presenterer seg. Hittil i høst er det maristene, St. Josephsøstrene og fransiskanerne som har presentert seg på samlingene. De videre datoer og temaer for høsten og våren er som følger:

3. november: Dominikanerinnene på Lunden (NB! Messe og treff foregår på Lunden kloster). 1. desember: Jesu Små Søstre. 2. mars: Focolare. 4. mai: Dominikanerne. 1. juni: Oblatfedrene.

St. Olav domkirke i Oslo feiret

- Vi feirer en kirke vi er glad i, ikke på grunn av dens strålende arkitektur eller kostbare skatter, men fordi den er et bønnens hus for mennesker av alle tungemål og nasjoner, og fordi den står under Hellig-Olavs særlige beskyttelse.

Dette sa biskop Bernt Eidsvig Can. Reg. i sin preken under festmessen i St. Olav domkirke i Oslo 24. august, på dagen 150 år etter at kirken ble vigslet. Biskopen tok et historisk tilbakeblikk på opprettelsen av St. Olav menighet som den første katolske

menighet og kirke i Norge etter reformasjonen. Han vektla videre Kirkens betydning som "frelsens sted" og som "fedreland" for de troende, ikke minst med henblikk på at det i dag som for 150 år siden er et flertall av innvandrere i menigheten.

Benkene i St. Olav kirke var fullsatte til aftenmessen som var rammen rundt feiringen. Biskop Eidsvig var hovedcelebrant. Blant koncelebrantene var hans forgjenger på Oslo bispesete, biskop Gerhard Schwenzer SS.CC., biskop Georg Müller SS.CC. fra Trondheim stift, generalvikar p. Arne Kirsebom SS.CC. og en rekke prester fra OKB. I tillegg deltok p. Lambert Wimmer som representant for redemptoristenes østerrikske provins. Redemptoristene betjente menigheten i perioden like før kirken ble bygget, og samlet inn mye av midlene til finansieringen av prosjektet.

Gjester fra andre kirkesamfunn, Oslo kommune og diplomatkorpsene var også til stede under feiringen.

Les hele biskopens preken på www.katolsk.no.

50-årsjubileet for Marias Minde høytidelig markert

Fredag den 6. oktober var det høytidelig markering av 50-årsjubileet for St. Franciskus Xaverius-søstrenes moderhus, Marias Minde. Arkitekt Fredrik Konow Lund tegnet en perle nord for Bergen sentrum, som har betydd mye for lokale katolikker i mange år.

F.v. p. Jagath, Diakon Gunnar Wicklund-Hansen, Biskop Bernt, Dom Alois og Dom Lukas ved alteret.

Franciskus Xaverius-søstrene har kanskje vært Kirkens mest synlige ansikter i Bergen i forrige århundre. Gjennom sykehus- og skolevirksomhet har tusenvis av bergensere møtt søstrene. Mange har fått fjernet

Generalforstanderinnen Sr. Mary Doyle S.F.X. og Biskop Bernt.

mandlene eller sittet under deres kateter.

Menigheten som fylte kirken fikk se en vakker kirke dekorert med blomsterhilsener. Biskopen trakk i prekenen linjene tilbake gjennom historiens ulike kirkerom.

Jan Wilhelm Werner

Knust rute og anonym hatmelding mot katolsk menighet

Natt til fredag 22. september ble en brostein kastet inn gjennom en av vindusrutene i Den Hellige Ånds kirke i Mosjøen. Den store steinen havnet inne i selve kirkerommet nær lesepulten og etterlot et stort hull i ruten, samt en mengde glasskår på gulvet og på de første stolradene. Før messen søndag kveld fant man en anonym lapp i postkassen med den korte men uhyggelige meldingen **"drep paven/kristne!!!"**. Lappen var maskinskrevet og hadde understrekninger med rødt blekk. Den kan ha havnet i postkassen i samme tidsrom som steinkastingen. Man vet fortsatt ikke noe om hvem som står bak disse handlingene.

Etter at papirlappen ble funnet i postkassen på søndag, ble begge forholdene anmeldt til politiet. Sognepresten informerte også biskop Gerhard Goebel om det som hadde skjedd.

Sognepresten mener det er overveiende sannsynlig at de to hendelsene henger sammen. Han finner kombinasjonen av steinkasting og

hatmelding både skremmende og sjokkerende, reaksjoner han deler med mange i menigheten. Han sier at polske arbeidere har kommentert at noe slikt har de ikke engang opplevd under kommunistregimet i Polen.

VERDEN

BBC-dokumentar med konspirasjonsteori om overgrepssaker

Det er ikke første gang BBC lover seerne pikante avsløringer om Vatikanet gjennom overskrifter som oser av snusk og fanteri. Forrige gang var det *Sex and the holy city* som sto på plakaten. Denne gangen høyner de med *Sex Crimes*. Holder de løftet til seerne?

BBC lar i sin nye dokumentar "Seksualforbrytelse og Vatikanet" (*Sex Crimes and the Vatican*, vist på BBC1 1. oktober 2006) en overgriper og flere ofre fortelle sine usminkede og rystende historier om hvordan overgrep har kunnet skje og hvordan Den katolske kirke har feilet i å håndtere disse sakene.

BBC mener nå å ha påvist et mønster i disse overgrepssakene, hvor Den katolske kirke systematisk skal ha prøvd å dysse ned slike hendelser i etterkant. Systematikken skal ha sitt utspring i et hemmelig dokument fra Vatikanet utstedt i 1962. Dokumentet skal ifølge BBC blant annet foreskrive hemmeligholdelse av seksuelle overgrep begått av prester. Man vil frem til at pave Benedikt XVI, tidligere kardinal Ratzinger og prefekt for Kongregasjonen for Troselæren, har "håndhevet" dette dokumentet, og holder ham derfor så å si personlig ansvarlig for å ha dekket for kriminelle prester.

At overgrep har blitt dysset ned og prester forflyttet til nye steder hvor de kunne begå nye overgrep, er et tragisk faktum. Det som er oppe til debatt i denne sammenheng, er hvorvidt Vatikanet (i siste instans paven selv) ved direkte instruksjoner er årsaken til dette. I tillegg til det hemmelige dokumentet fra 1962 vises det til et annet dokument fra 2001 hvor den kirkerettslige behandling av seksuelle forbrytelser mot mindreårige (utført av prester) forbeholdes Vatikanet. I fjernsynsprogrammet

tas dette som enda et indisium på at Vatikanet ønsker å dysse ned slike saker - så å si gjemme dem i en skuff i Vatikanet.

Denne teorien er imidlertid ikke ny. Det amerikanske fjernsynsselskapet CBS kom alt for tre år siden med tilsvarende påstander om det omtalte dokumentet fra 1962. Disse ble tilbakevist av Den katolske kirke i USA.

Den store feilen i resonnementet ligger i at man leser disse dokumentene inn i det mønster man ser. Man leser ikke dokumentene i sin egentlige kontekst og mening. Da ville nemlig konklusjonen blitt den motsatte: Paven ser svært alvorlig på overgrep som begås av prester og vil ta alle nødvendige skritt for å bekjempe dette problemet. Like klart er det at Kirken ønsker å bistå i, og ikke være til hinder for, den sivilrettslige behandling av overgrepssaker.

Katolsk Informasjonstjeneste, Oslo

Ny statssekretær og utenriksminister

Fredag den 15. september ble store forandringer i Vatikanet gjennomført under en seremoni i den pavelige sommerresidens Castel Gandolfo. Kardinal Tarcisio Bertone overtok som statssekretær etter kardinal Angelo Sodano. Erkebiskop Giovanni Lajolo ble innsatt som president for Den pavelige kommisjonen for Vatikanstaten, et verv han overtar etter kardinal Edmund Casimir Szoka. Erkebiskop Giovanni Lajolo har hittil vært Vatikanets "utenriksminister", et verv han nå har overgitt til erkebiskop Dominique Mamberti, som er født i Marokko og har arbeidet som pavelig diplomat i flere muslimske land, sist i Sudan.

-At paven har valgt meg, en nuntius som lenge har arbeidet i muslimske land som Algerie, Libanon, Kuwait, Saudi-Arabia og nå Sudan, Eritrea og Somalia, viser hvor mye han bryr seg om dialogen med den muslimske verden, kommenterte den nye utenriksministeren til en italiensk dagsavis lørdag den 15. september.

Kilde: Vatican Information Service

Overgrepstrester henvist til tilsynsboliger

Etter eksempel fra ordenssamfunnene, henviser nå flere av USAs bispedømmer prester som har vært involvert i seksuelle overgrep mot barn til spesielle boliger med tilsyn, veiledning og oppfølging - for å forhindre ytterligere overgrep.

Erkebispedømmet New York har etablert en slik bolig ved et retreatsenter i Larchmont. Stedet er opprettet for prester som av kirken er dømt til et liv i bønn og bot, for å "gi dem veiledning og formålstjenlig omsorg," forteller Joseph Zwilling, erkebispedømmet New Yorks pressetalsmann, til nyhetsbyrået Catholic News Service.

I St. Louis har erkebiskop Raymond L. Burke henvist p. Bryan Kuchar, som har sont ferdig en tre års fengselsstraff for sodomi, til en tilsynsbolig - mens erkebiskopen fortsetter samtalen med Vatikanet om mulighetene for at Kuchar laiseres, skriver erkebispedømmet i en pressemelding.

Tony Huenneke, erkebispedømmets pressetalsmann, fortalte CNS at også flere andre prester som har vært involvert i misbruk av barn nå lever i tilsynsboliger. Monica Applewhite, spesialist i å opprette programmer mot seksuelt misbruk av barn i kirken, forteller CNS at hun har hjulpet fem bispedømmer og 100 ordenshus i USA med å sette opp slike tilsynsprogram for prester.

Kilde: Catholic News Service

Biskoper ber informant-prester om å tilstå

Den polske bispekonferansen har oppfordret prester som fungerte som informanter under kommunismen til å tilstå og advarte mot "fordømmelse og hevsn."

"Syndefulle gjerninger bør lede enhver kristen til personlig innrømmelse av skyld, bot og bekjennelse, også offentlig bekjennelse dersom det er nødvendig," sa bispekonferansen i en rapport om forholdet mellom Kirken og det hemmelige politiet under kommunismen.

"Men i Kirken er det ikke rom for hevsn, gjengjeldelse og ydmykelse, selv overfor syndige mennesker. Kristi Kirke er et fellesskap av forsoning, tilgivelse og kjærlighet."

Biskopene la allikevel til at prester som fungerte som informanter for kommunistene ikke kan rettferdiggjøre sine gjerninger.

I den 3000 ord lange rapporten, publisert i slutten av august, sa biskopene at den "store majoritet" av katolske prester har vist seg som "Kristi verdige tjenere" under kommuniststyret og i enkelte tilfeller også gitt livet som innsats.

Polen hadde kommunistisk styresett fra 1947 til 1989.

Kilde: Zenit

Paven er velkommen til Tyrkia

Den apostoliske vikar i Anatolia, biskop Luigi Padovese, sier til nyhetsbyrået Zenit at pavens forestående besøk i Tyrkia er en 'velkommen begivenhet'. Spenningen som oppsto etter pave Benedikt XVI's forelesning i Regensburg forrige måned har nå lagt seg, og i følge biskopen sier direktøren for Tyrkias kontor for religiøse affærer, dr. Ali Bardagöglü, at paven er velkommen til Tyrkia.

"Forberedelsene til pavens reise i november fortsetter som planlagt, både i Tyrkia og i Vatikanet," sier biskopen. Han forteller at telefoner og telefakser som oppfordrer paven til ikke å reise, nå er helt sporadiske. "Å avlyse reisen nå, vil være å gi fra seg en god mulighet," legger han til. "Det er nødvendig at Den Hellige Far uttrykker Kirkens tanker om forholdet mellom kristendom og islam på en direkte og klar måte, slik de er presentert i konsildokumentet Nostra Aetate," sier Padovese.

Han mener spenningen som oppsto etter pavens forelesning i Regensburg 12. september oppsto som følge av en mistolkning av talen fordi "nyheter fra Vesten ofte blir ideologisk filtrert." Når paven taler direkte til det tyrkiske folk, blir det annerledes, sier biskop Padovese. Han har også notert seg at tyrkisk presse reagerte positivt på pave Benedikt XVI's hilsen til ambassadører fra de muslimske land den 25. september. Media siterte utdrag fra hilsenen, og det eneste som ble kritisert i enkelte aviser, var at møtet varte for kort. Også dr. Ali Bardagöglü ved Kontoret for religiøse affærer, en av de første som reagerte kraftig etter Regensburg-forelesningen, uttrykte anerkjennelse etter møtet med ambassadørene i Roma.

18 års fengsel for drapet på p. Santoro

En domstol i Tyrkia har dømt en tenåringsgutt til 18 års fengsel for mordet på p. Andrea Santoro i februar i år.

Den 16 år gamle gutten, hvis identitet ikke er offentliggjort, ble arrestert umiddelbart etter at p. Santoro ble skutt og drept mens han ba i sin menighetskirke i byen Trabzon. Domstolen fant tenåringen skyldig i overlagt drap.

Vitner har rapportert at gutten ropte "Allahu Akbar" ("Allah er stor") etter at han skjøt den italienske misjonæren. Drapet skapte spenninger mellom kristne og muslimer i Tyrkia - spenninger som utløste at nok en katolsk prest ble knivstukket i juli måned.

Tyrkiske medier har tonet ned drapet på p. Santoro, men gitt en meget fyldig dekning av de muslimske protestene etter pave Benedikt XVI's foredrag i Regensburg i september. Religiøse spenninger i landet - som er muslimsk dominert - har skapt bekymring rundt pavens sikkerhet når han i november besøker Tyrkia.

Erkebiskop Milingo ekskommunisert

Til tross for advarsler fra Vatikanet, har erkebiskop Emmanuel Milingo ordinert fire gifte menn til biskoper - og derved skapt et nytt skisma i Kirken.

Ved ordinasjonene, foretatt uten Vatikanets godkjenning, har erkebiskop Milingo forårsaket en automatisk ekskommunikasjon av seg selv og de fire mennene. Ekskommunikasjonen ble gjort formell av Vatikanet den 26. september.

Ordinasjonene, som ble foretatt i Washington den 24. september, var gyldige, men illegale. En av de ordinerte var George Stallings, en prest tidligere suspendert fra erkebispedømmet Washington, og umiddelbart etter ordinasjonen uttalte han at de var "gyldig ordinerte katolske biskoper."

Muligheten for at erkebiskop Milingo kunne skape et nytt skisma i Kirken ved å konsekre biskoper, har i en tid bekymret Vatikanet, melder nyhetsbyrået Catholic World News. Den afrikanske prelaten, som

ikke har hatt pastoralt ansvar siden 1983 på grunn av uberegnelig atferd, hadde nettopp mottatt et brev fra Bispekonregasjonen med advarsler om at han ville bli umiddelbart suspendert dersom han fortsatte sin offentlige kampanje for gifte prester.

Erkebiskop Milingo vakte første gang bekymring i Vatikanet 1970-årene, da han som ung biskop i Zambia tilbød "helbredelsesmesser" som medførte anklager om at han opptrådte som "heksedoktor". I 1982 ble han innkalt til Roma og bedt om å gå av som biskop av Lusaka. Siden da har han bodd i Italia, hvor han i 1996 mottok klager fra italienske biskoper for sine "helbredelsesmesser" i flere av landets bispedømmer. Milingo mottok da nok en disiplinær advarsel fra Vatikanet, som forbød ham å holde messe uten tillatelse fra den lokale biskop.

Erkebiskop Milingos mest spektakulære provokasjon mot ortodoksien kom i 2001, da han annonserte sin overgang til Enhetsbevegelsen, ledet av en selverklært koreansk "messias", Sun Myung Moon. Milingo giftet seg med en koreansk kvinne i et av Moons massebryllup i New York. Bruden var plukket ut av Moon selv. I august samme år reiste en angrende erkebiskop Milingo tilbake til Roma for et personlig møte med pave Johannes Paul II. Han ga avkall på sitt angivelige ekteskap, bekreftet sin katolske tro og trakk seg tilbake til et år med bønn og refleksjon.

I år, etter at han forsvant i juni måned, dukket Milingo den 12. juli opp i Washington sammen med den selverklærte erkebiskopen Stallings, som nå leder en sekt kalt African-American Catholic Congregation. Sammen med Stallings har Milingo arbeidet mot sølibatet. Den afrikanske erkebiskopen avslørte senere at han hadde vendt tilbake til den koreanske kvinnen han giftet seg med i 2001. Han bor nå i Washington, der han bruker sin tid på kampanjen for gifte katolske prester.

Kilde: Catholic News Service

Vatikanet sørger over henrettelsene i Indonesia

Vatikanet sørger over henrettelsen av de tre katolikkene som ble henrettet i Indonesia den 22. september.

De tre katolske mennene ble dømt for å ha organisert de interreligiøse

opptøyene i provinsen Sulawesi i år 2000, som kostet over 2000 mennesker livet. Dødsdommen falt etter en rettssak med mange prosedyrefeil, i et rettssystem der militante islamister har en sterk påvirkningskraft. Ingen muslimer er noen gang tiltalt i forbindelse med opptøyene i Sulawesi.

"Det er meget triste og smertefulle nyheter," sa p. Federico Lombardi, direktør for Vatikanets pressekontor, i en samtale med reportere.

Vatikanet har ikke publisert en formell uttalelse om henrettelsen - kanskje for å forsøke å unngå ytterligere spenning mellom kristne og muslimske grupper. Nyheten om henrettelsen førte til opptøyer blant kristne i Indonesia, verdens største muslimske land.

"Vi sørger over at ulike organisasjoners anstrengelser, blant annet St. Egidios, ikke lyktes," sa p. Lombardi. St. Egidio-fellesskapet forsøkte inntil siste minutt å appellere om benådning for de tre katolikkene, og selv pave Benedikt XVI har tidligere bedt indonesiske myndigheter om benådning.

P. Lombardi understreket overfor reporterne at Vatikanet tar avstand fra all bruk av dødsstraff.

Kilde: Zenit

Stopp kristen eksodus, trygler biskop

Den maronittiske katolske biskopen i Libanon har publisert en viktig appell der han ber om internasjonal hjelp til å gjenoppbygge Libanon. Han forteller blant annet at usikkerheten rundt landets fremtid er i ferd med å forårsake et eksodus for de kristne.

I en appell offentliggjort gjennom nyhetsbyrået AsiaNews, ba den maronittiske biskopen om hjelp til å gjenåpne skoler før et nytt semester starter, og om tilskudd av medisiner og andre kritiske artikler før vinteren tar til.

I et intervju med AsiaNews uttrykte Mgr. Guy-Paul Noujaim, den maronittiske generalvikar for bispedømmet Sarba, sin bekymring slik: "I disse dager slutter en stor mengde kristne seg til dette eksodus... De føler seg tvunget til det." Erkebiskop Paul Matar av Beirut bekrefter generalvikarens beskrivelse og fortalte

AsiaNews at hans folk "ønsker å forlate landet ikke bare på grunn av frykt, men også på grunn av usikkerhet for fremtiden."

Erkebiskop Georges Bakouni, som leder den melkittisk katolske forsamlingen i Tyre, har tryglet sitt folk om å bli værende i Libanon. Han har også bedt de som allerede har flyktet om å "komme hjem og bevise at Libanon ikke vil dø."

Den kristne flukten fra Libanon har akselerert de siste årtier. I den siste offisielle nasjonale optelling utgjorde kristne, og da først og fremst maronitter, 63% av Libanons befolkning. I dag sier de beste estimater at det er 32 % kristne i landet.

Kilde: AsiaNews

Sovjet spionerte på Johannes Paul II, sier polsk kardinal

Sovjetunionen rekrutterte informanter i Vatikanet for å spionere på pave Johannes Paul II, sier kardinal Józef Glemp av Warszawa til det italienske nyhetsbyrået ANSA.

"Det fantes spioner inne i Vatikanet," sa den polske prelaten. "Moskva var ekstremt interessert i hva som foregikk i Roma, nå da en polsk pave var i embedet."

Kardinal Glemp sa at "alle prestene i Polen" ble nøye overvåket av myndighetene i kommunisttiden. "Ingen slapp unna overvåkning," sa han. "Etterretningstjenesten hadde en mappe på oss alle."

Siden kommunistmyndighetenes arkiver nå er åpnet for offentligheten, har man de siste årene kunnet avdekke at kommunistene samlet mange volum med informasjon om Kirkens tjenestemenn. Enkelte katolske prester ble rekruttert til å innrapportere informasjon om sine kollegaer. Andre igjen var uvitende informanter - de var uvitende om at deres samtalepartnere var myndighetenes agenter. En kommisjon i Polen anslår at ca. 10% av alle polske prester ble brukt som kilder - vitende eller uvitende.

"Det hemmelige politiets dokumentmengde om polske prester var enorm," sa kardinal Glemp. "Tusener på tusener av dokumenter. Hadde vi lagt alle mappene på rad, ville de ha utgjort flere kilometer."

Det store bryllupet

Har du vært i bryllup noen gang? Da vet du at etter at damen og mannen har giftet seg, så holdes det en stor fest med mange gjester, god mat og drikke, taler, dans og kanskje underholdning. Alle har tatt på seg sine fineste klær for å feire de to som har blitt mann og kone. Et bryllup er noe man gleder seg til.

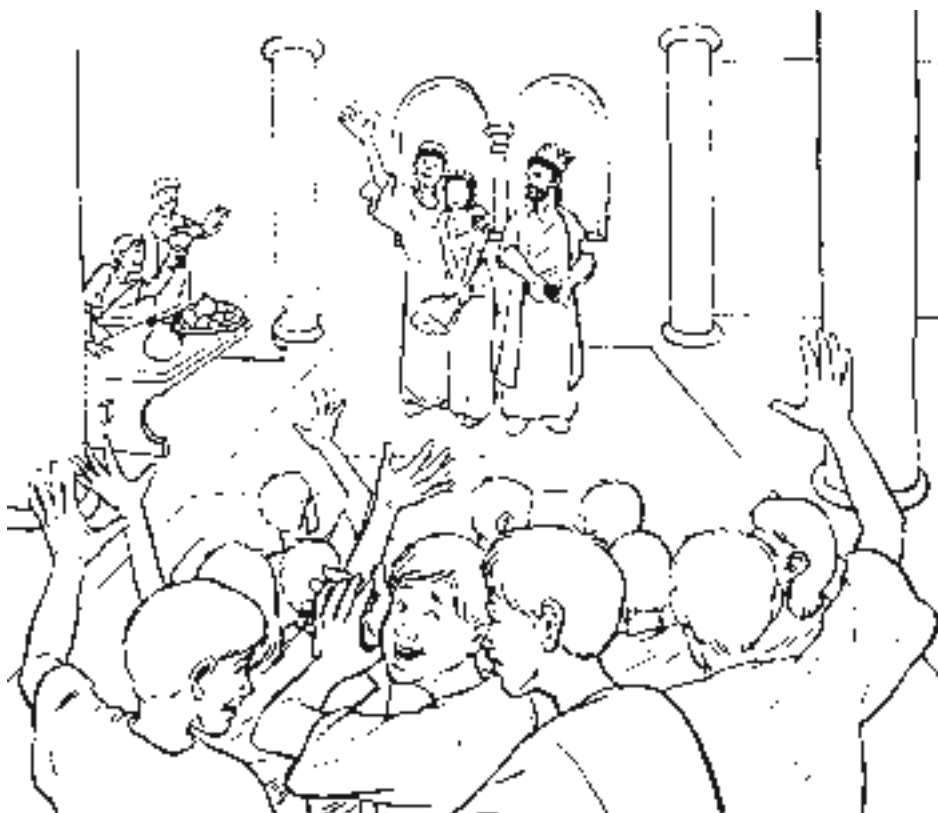
Jesus sammenlignet Himlenes rike med en konge som innbyr til bryllupsfest for sin sønn. Men da tjenerne hans gikk ut for å invitere mennesker til festen, var alle de møtte så opptatt med andre ting at de ikke hadde tid til å komme, noen ble også sinte. Da ga kongen beskjed om at tjenerne skulle invitere alle andre de møtte på veien isteden, og tjenerne samlet alle de fant og inviterte dem med, men noen lot være å ta på seg fine klær, de fikk ikke bli med.

Gud inviterer alle mennesker til bryllup for sin Sønn. Hans Sønn, det er Jesus Kristus. Hvordan svarer vi ja på denne invitasjonen? Det er ved å bli døpt og ved å elske Gud og alle mennesker, særlig de fattige og de som ikke har venner, slik Jesus har elsket både dem og oss.

Finn veien til kongens bryllupsfest:

Farvelegg:

Takksigelsesmesse:

Jesu Små Søstre 50 år i Norge

Du/dere er hjertelig velkommen til en takksigelsesmesse med biskop Bernt Eidsvig fredag den 1. desember kl. 18.00 i St. Olav domkirke, Oslo, i anledning 90-årsdagen for Charles Foucaulds død og 50-årsfeiringen for Jesu Små Søstres tilstedeværelse i Norge.

Det blir en enkel servering i menighetslokalet etter messen.

Med vennlig hilsen
Jesu Små Søstre

Å finne **balansen** i trosopplæringen

ET KJENNETEGN på den katolske tro er at den holder for sanne saker som tilsynelatende er paradokser, altså står i motsetning til hverandre. Utgangspunktet er personen Jesus Kristus, han er samtidig sann Gud og sant menneske, å overdrive det ene på bekostning av det andre er vranglære.

Dette er et prinsipp som vi med stor nytte kan overføre på katekesen. Ikke bare med henblikk på det strengt dogmatiske innholdet, men også i hvordan vi fremlegger stoffet. Det er alltid et "både og" i katekesen. Direktoratet for katekesen nevner flere slike "både og" som man må balansere. Utgangspunktet er at katekesen må benytte seg av to prinsipielle midler: *overlevering av evangeliets budskap og erfaringen i det kristne livet* (General Directory for Catechesis §87).

Det betyr at når vi formidler troen, skal vi tale både til *hode og hjerte*. Den kristne lære er mat for den intellektuelle apetitten, den gir svar på de store spørsmål og gir våre hoder noe å arbeide med. Men en ensidighet her gjør troen kun til en intellektuell øvelse. Troens innhold skal også mette "hjertets lengsler", det vil si, komme i møte våre mer eksistensielle utfordringer. Ta for eksempel

eukaristien. Her er det mye det er viktig å lære seg for en katolikk, hva er den historiske bakgrunnen for eukaristien i jødedom og i Jesu og Kirkens liv? Hva går forvandlingen av brødet og vinen ut på? Hvordan kan Kristus være fullt ut tilstede i hvert enkelt brød samtidig uten å bli delt? Men også for hjertet: I eukaristien kommer Gud til oss og metter våre lengsler etter samfunn og enhet med ham og med våre medmennesker, han er konkret tilstede for bønn og tilbedelse, og gjennom eukaristien gir han oss syndenes forlatelse og kraft til å leve det nye livet.

Vi må også balansere *ord og ritualer*. Læren om Gud har også en praksis: liturgien. "Troens lov er bønnens lov", heter det.

Kjennskap til Gud får man både ved å lære om ham og ved å tilbe ham i liturgien. Katekesen må ta høyde for å benytte seg av begge deler.

Liturgi og evangelisering er et annet slikt ordpar. I liturgien vender de troende seg oppover til Gud, i evangeliseringen vender vi oss utover til mennesker som ikke tilber ham. Katekesen må få frem samhørigheten mellom disse. Når katekesen forsøker å gi en liturgisk formasjon, krever det at vi også fremholder nødvendigheten av evangeliseringen av verden. Det

ligger faktisk implisitt i det navnet vi ofte bruker på vår eukaristifeiring, ordet messe, som kommer fra ordet for misjon, *missio*. Vi sendes ut etter eukaristifeiringen slik også Jesus sendte sine apostler ut etter at de hadde vært vitner til hans lidelse, død og oppstandelse. Liturgi uten evangelisering blir i høyden en søndagsreligion. Evangelisering uten liturgi blir fort mas og moralisme.

Et siste ordpar er *moral og sosialt ansvar*. Det er temaer som ofte settes opp mot hverandre i debatter i og om Kirken. Katekese om moral skal handle om hvordan vi med den Hellige Ånds hjelp skal leve som etterfølgere av Kristus, det handler om vår fornyelse i Kristi bilde. Men det bærer i seg sterke sosiale implikasjoner, ikke bare det å dele med de fattige, men også å gå inn å delta i samfunnets ulike sektorer for å arbeide for det felles beste. I katekesen må vi ikke gjøre morallæren kun til et personlig dannelsesprosjekt ved å holde det sosiale utenfor. Samtidig må vi sørge for at det sosiale engasjement står på et fundament næret av morallæren, ellers blir det fort et rent dennesidig prosjekt, på de premisser som denne verden fremsetter.

Torvild Oftestad
Det kateketiske senter

St. Olav bokhandel søndagsåpen i adventstiden

På anmodning fra biskop Bernt Eidsvig av Oslo, holder St. Olav bokhandel søndagsåpent de tre første søndager i adventstiden, fra 12-16. Biskopen anbefaler de troende å benytte seg av dette tilbudet – en meningsfull julegavehandel.

"Jeg kjøper årets julegaver i St. Olav bokhandel. Der får jeg julehandel med mening."

Bernt Eidsvig
Biskop Bernt Eidsvig Can.Reg.

Når er det **evangeliseringsuke** nær deg?

- 12.-15. oktober:** **St. Laurentius** menighet, Drammen
- 2.-5. november:** **St. Torfinns** menighet, Hamar
- 5.-9. desember:** **St. Hallvard** menighet, Oslo
- 11.-14. januar:** **St. Teresia** menighet, Hønefoss
- 31. januar-4. februar:** **St. Franciskus Xaverius** menighet, Arendal
- 7.-11. mars:** **Maria-kirken**, Askim
- 7.-11. mars:** **St. Ansgar** menighet, Kristiansand
- 10.-15. april:** **St. Svithun** menighet, Stavanger

på legeme og sjel, Guds virkelighet og vår, det katolske – verken sekterisk tilbaketrukket eller sekulært tilpasset.

FEIRINGEN AV SAKRAMENTENE står sentralt. Det gis anledning til skriftemål, og under messefeiringen kan de som måtte ønske det komme frem og bli bedt for. Det er også mulig å motta sykesalvingens sakrament. Det er viktig å være klar over at evangeliseringsuken ikke primært er en foredragsserie, men den er ment å være en betydningsfull hendelse i menighetens liv, ja, en høytid, om man vil. Dersom det lar seg gjøre, kan evangeliseringsuken godt legges opp mot et kirkejubileum, eller en annen kirkelig begivenhet. Det stiller krav til menighetene som tar imot, og til forberedelsene. Det er helt nødvendig at menigheten mobiliseres god tid i forveien. Man kan godt si at en del av evangeliseringen skjer i menigheten FØR selve uken. Det er ikke nok å henge opp plakater og kunngjøre dette på en søndag. Det er en gylden anledning til å ta direkte kontakt med menighetsmedlemmer som man kanskje ikke har sett på en stund og be dem være med. I tillegg til de to som besøker menighetene for å drive evangeliseringsarbeidet, stiller bispedømmet (OKB) også opp med praktisk veiledning til menighetene. Her er Ewa Bivand kontaktperson, telefon 55200457, 41663848, ewa.bivand@c2i.net.

St. Olav menighet i Oslo var første menighet som tok imot tilbudet om evangelisering, en kampanje startet av bispedømmet. Det fant sted i uken før palmesøndag. Nå, etter sommeren, gjenopptas evangeliseringsarbeidet, og av oversikten vil du se hvilke menigheter som står for tur.

Hva går evangeliseringen ut på?

KRISTENLIVET er som alt annet liv organisk – det kan næres og vokse, eller ignoreres og tørke ut. Kimen til vår tro – som vi har fått nedlagt i oss i dåpen – kan imidlertid aldri helt utslettes. Gjennom evangeliseringen ønsker vi å gi denne kimen til tro nye vekstmuligheter. Og vi henvender oss til alle dømte og konfirmerte katolikker som søker å fordype seg i sin tro og gjenopplive troen i det daglige livet.

MENIGHETEN får besøk av to personer som gjennom forkynnelse, samtaler og feiring av sakramentene ønsker å bistå i denne prosessen. Forkynnelsen tar utgangspunkt i Matteus 11, 1-6;

Gå og fortell hva dere har sett: blinde ser, lamme går, spedalske renses og døde hører, døde står opp, og evangeliet forkynnes for de fattige; og salig er den som ikke tar anstøt.

DETTE MESSIANISKE OPPDRAGET er vårt oppdrag som kristne. Under evangeliseringsuken vil vi både fokusere på vår egen blindhet og døvhets, og på vårt eget behov for helbredelse både i konkret og overført forstand. Eksempler på temaer som kan bli berørt er: Kroppens teologi – kroppen i kristent menneske-lynn, sansenes betydning, helbredelse

MENIGHETER som ennå ikke har meldt seg, kan fortsatt gjøre det hos Sissel Thyges@katolsk.no. Det er nå etablert tre evangeliseringsteam som deler menighetene mellom seg.

EVANGELISERINGS-”UKEN” kan i prinsippet strekke seg over en hel uke fra mandag kveld til høymessen om søndagen, eller den kan gå fra torsdag til søndag. Fortrinnsvis ikke kortere. Et visst antall dager er nødvendig for å gi budskapet rom å virke i. På vanlige hverdager begynner programmet gjerne ved 17-tiden og avsluttes ca 21.00, lørdagen legges det opp til et lengre samvær, og om søndagen blir menighetens høymesse utsendelsesmesse; ”gå og fortell hva dere har sett!”

ABH

Nytt fra NUK

NORGES UNGE KATOLIKKER (NUK) ER KIRKENS barne- og ungdomsorganisasjon i Norge. NUKs formål er å bidra til barne- og ungdomsarbeidet i menighetene. NUK skal være et møtested hvor en katolsk identitet kan bygges hos de unge; vi skal synliggjøre en levende og ung Kirke.

BARNE- OG UNGDOMSARBEIDET I KIRKEN vår er levende, og det skjer svært mye rundt om i landets menigheter. Det er også jevnlig sentrale arrangementer, leire, Adventsaksjon m.m. Se www.nuk.no/rapport (om NUK – Årsrapporter) for å lese vår årsrapport og følge med på nyheter fra barne- og ungdomsarbeidet.

FOR Å OPPRETTHOLDE OG UTVIKLE vårt tilbud til barn og unge, er NUK avhengig av støtte gjennom medlemskap og gaver. Anslagsvis er det 20 000 unge katolikker i Norge i dag (0-30 år), mens NUK i 2005 kun hadde 1759 medlemmer fordelt på 42 lokallag. Et medlemskap i NUK er en støtte til Kirkens barne- og ungdomsarbeid generelt, samtidig som den enkelte mottar NUKs blader og får medlemspris og reisestøtte på NUKs arrangementer og leire. Vi håper derfor at du vil vurdere NUK-medlemskap for deg og dine. Det er også mulig å støtte NUK gjennom økonomiske gaver. Vi har nå opprettet en givertjeneste som gir skattefradrag for giveren. Dette kan gjøres gjennom faste månedlige bidrag eller som engangsinnbetalinger.

NUK ØNSKER Å VÆRE EN TILGJENGELIG RESSURS for barne- og ungdomsarbeid lokalt i menighetene og ønsker å samarbeide med alle lokale ildsjeler. Tror du vi kan hjelpe deg og din menighet, er det bare å kontakte vårt sekretariat.

Medlemskap 2006

Kontingent:

Enkeltmedlem 0-25 år	150,-
Enkeltmedlem 26-35 år	250,-
Husstandsmedlem (alle ≤35år)	300,-
Støttemedlem (alle over 35)	300,-

Innmelding:

- Alternativ 1: Registrer deg på NUK.no og motta giro i posten
- Alternativ 2: Kontakt vårt sekretariat for tilsending av giro.
- Alternativ 3: Send innbetaling til kontonummer 3000 16 91399 merket "Kontingent 06, NAVN, ADRESSE".

Givertjeneste

Gaver til NUK gjennom givertjenesten gir deg som giver skattefradrag, mens det er et viktig bidrag til barne- og ungdomsarbeidet. Faste bidrag gir i tillegg NUK en økt mulighet til å planlegge økonomien fremover. NUK er svært takknemlige for alle bidrag, store og små! Se www.nuk.no/giver eller ta kontakt med NUKs sekretariat for mer informasjon.

Ny sangbok for ungdom!

NUK er allerede godt i gang med å utarbeide en ny sangbok for ungdom. Sangbokkomiteen jobber med innsamling av materiale, rettighetsundersøkelser, notering og forbereder trykking.

Boken skal være klar til NUKs 60-årsjubileum sommeren 2006!

Forhåndsbestilling av boken vil kunne gi noe redusert pris for menigheter. Menighetsrådene oppfordres til å ta sangboken med i innkjøpsplanene for 2007.

Se www.nuk.no for mer informasjon om NUK, lokale kontaktpersoner, blader i PDF-format og mye mer. Vårt sekretariat kan være behjelpelige med det meste. Ta gjerne kontakt: Norges Unge Katolikker, Akersveien 16 A, 0177 Oslo.
E-post: nuk@nuk.no, eventuelt tlf 23 21 95 40 (10-16).

CREDI Leire

Blader

Ledertrening

Adventsaksjon

Leder på forespørsel

Ny sangbok

Aktivetskalender:

27.-29. oktober
Adventsaksjonshelg

10.-12. november
18+-helg om nasjonalt studentarbeid

17.-19. november
ministrantlederhelg

Kristina Solum

Kristina Solum er fra 17. september 2006 ansatt som ny redaksjonssekretær i Broen.

Hun overtar etter **Kristine Dingstad**, som har hatt stillingen siden 1. februar 2001. Dingstad går nå over i full stilling i Informasjonstjenesten som redaktør for www.katolsk.no.

Kristina Solum er født 10. mars 1980 i Oslo, og i oppveksten var familien aktiv i menigheten på Stabekk. Etter ferdig ungdomsskole ved St. Sunniva, har hun bodd utenlands. Hun er utdannet oversetter og konferansetolk ved Université de Mons-Hainaut (Belgia) og University of Salford (Storbritannia) med språkene spansk, fransk og engelsk. Ved siden av arbeidet i Broen er hun freelance oversetter og tolk.

Solum har kontor i Akersveien 5, med kontortid tirsdager og onsdager.

TO NYE POLSKE PRESTER har ankommet Oslo Katolske Bispedømme for å virke i den polske sjelesorg.

Begge de to nye prestene tilhører fransiskanernes polske provins, S. Mariae Angelorum.

P. Antoni Skrobis OFM er født 21. november 1965 i Jastrzebia (bispedømmet Tarnow) i Polen. Han trådte inn i fransiskanernes polske provins S. Mariae Angelorum i 1981 i Krakow og avla de evige løfter 4.

P. Antoni Skrobis OFM

oktober 1990. Han ble presteviet den 22. mai 1993 i Krakow av erkebiskop Stanislaw Szymecki fra Bialystok. I perioden 1993-1995 var han kapellan i Jaroslaw menighet og kloster, fra 1995-2001 sykehusprest i Landshut i Tyskland, fra 2001-2004 kapellan og sjelesørger for pilegrimer i Gössweinstein i Tyskland og fra 2004 og inntil 1. september i år kapellan og sjelesørger for pilegrimer i Dettelbach i Tyskland. Han ankom Norge den 10. oktober 2006 og bor i Akersveien 5. Telefon: 23 21 95 33.

P. Marek Szweczyński OFM

P. Marek Szweczyński OFM er født i Stawki i Polen den 21. februar 1962 (bispedømmet Wloclawek). Han trådte inn i fransiskanernes polske provins S. Mariae Angelorum i Krakow den 11. september 1979 og avla evige løfter 23. november 1986. Han ble presteviet 4. juni 1988 i Krakow av hjelpebiskop Marian Dus. I perioden 1988-1989 tok p. Marek misjonskurs i Brussel, før han fra 29. januar 1990-26. mai 2000 arbeidet som misjonær i Den Sentralafrikanske Republikk. Fra 2000-2001 virket han i Polen, og fra 14. desember 2001-2. juli 2006 i Frankrike. Han ankom Norge den 19. september 2006 og bor i Akersveien 5. Telefon: 23 21 95 30.

SR. ANNE ELIZABETH SWEET fra moderklosteret Our Lady of The Mississippi Abbey i Dubuque, Iowa, USA, ankom Tautra Mariakloster i mai, midt i de mest hektiske forberedelser til innflytting i nytt kloster. Hun skal være ett år, og så eventuelt vurdere et lengre opphold. Hun er i full gang med å lære norsk, og fikk prøvd seg da det var åpent hus med 7000 besøkende i løpet av helgene i september. Sr. Anne Elizabeth er teolog og besøkte Tautra første gang i 2005, da hun holdt en serie forelesninger for søstrene om Paulus første brev til korinterne. På Tautra er hun som de andre travelt opptatt i balansen mellom bønn og praktisk arbeid.

Sr. Paul Marie Delcorte forlater Tautra etter fire år og reiser tilbake til sitt kloster Soleilmont i Belgia. Hun kom for å hjelpe på Tautra i tre år, og søstrene er dypt takknemlige til Soleilmont for forlengelsen - tapet av sr. Paul Marie er meget hørbart og følbart både i koret og i alt det daglige klosterlivet. Sr. Paul Marie var i mange år leder for en grunnleggelse i India før hun kom til Tautra. På vei hjem til Belgia deltar hun på ikonmalerkurs i Valamo i Finland.
Søstrene på Tautra

NORGES UNGE KATOLIKKERS landsmøte 2006 gjenvalgte den 3. september **Thor Anders A. Svensson** som

leder i organisasjonen. Valget gjelder for ett år. Thor Anders kommer fra Tromsø og er i innspurten av arkitektstudiene i Trondheim.

Med seg i NUKs arbeidsutvalg for perioden 2006-2007 fikk han **Alexander Golding** (gjenvalg), **Bjørn Tao Quoc Nguyen** (gjenvalg, var vara i forrige periode), **sr. Aleksandra Michalska** (ny) og **Ana Veronica Roman** (ny). Vararepresentanter ble **Arthur Haakonsen** (ny) og **Heidi H. Øyma** (gjenvalg, var fast representant i forrige periode).

DET VAR DEN 11. SEPTEMBER i år valg hos dominikanerne i Oslo, og **fr. Arne Fjeld** ble valgt til prior. Han flytter dermed tilbake til Nebergsgaten etter å ha vært sogneprest i Arendal fra 2001 til 2004, deretter kapellan for dominikanerinnene i Lunden kloster. Det er en erfaren prior som tiltreter igjen; fr. Arne var prior i St. Dominikus kloster 1972-78 og 1984-1987. Videre var han prior for brødrene i Lund, Sverige, fra 1990 til 1993, og vikar for provinsen Dacia fra 1994 til 2001.

Fr. Arne Fjeld er ny prior ved St. Dominikus kloster.

Fr. Arne etterfølger **fr. Reginald Blondeel** som har innehatt vervet som prior i to perioder. Fr. Reginald har nå et sabbatsår, hvor han tilbringer første del i et trappistkloster i

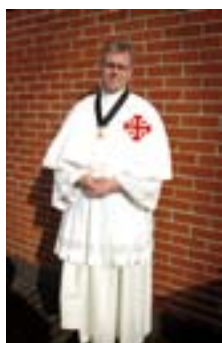
Frankrike, annen del vil han være i dominikanernes konvent i Lund. I Nebergsgaten bor nå åtte brødre. To unge nordmenn avla i høst sine første løfter i ordenen og fortsetter studiene i Lille i Frankrike. P. Aage Hauken bor på Voss hvor han betjener søstrene og den lille katolske menigheten der. Siden høsten 2005 har fr. Kjell Arild Pollestad tilhørt brødrenes kloster, St. Jacques, i Paris.

FRA DEN 13. AUGUST tilhører **sr. M. Faustyna Walczak** St. Elisabethsøstrenes kommunitet på Nordstrand i Oslo. Hennes plass i søstrenes kommunitet i Tønsberg er fra 1. august overtatt av **sr. M. Karolina Bogoczová**.

TO DOMINIKANERSØSTRE fra Katarinahjemmet hjelper til i kongregasjonens franske hus i høst:

Sr. Ragnhild Marie Bjelland vil høsten 2006 oppholde seg i dominikanerinnenenes kommunitet i Lisieux i Frankrike, hvor hun i en overgangsperiode innehar ansvaret for kommuniteten. Adressen er: Couvent dominicaine, 11, rue Roger Aini, F - 14100 Lisieux. Telefon: 0033 68 144 5049.

Sr. Chantal Leroy vil i hovedsak oppholde seg i søstrenes fellesskap i Boulogne, adresse 9, rue Traversiere, F-62280 St. Martin Boulogne.

p. Arne Marco Kirsebom

GENERALVIKAR i Oslo Katolske Bispedømme, **p. Arne Marco Kirsebom**, ble lørdag den 16. september tatt opp som ekklesiastisk medlem av Ridderordenen av Den Hellige Grav i Jerusalem, som arbeider for

å støtte den nå hardt trengte katolske kirke i Det Hellige Land.

Opptagelsen foregikk i et ordensinvestitur i den katolske domkirken i Stockholm. Det var Vatikanets nuntius til de nordiske land, erkebiskop Giovanni Tonucci som tok opp p. Kirsebom og et svensk ektepar. Erkebiskop Tonucci er selv gravridder.

SØNDAG DEN 27. AUGUST valgte St. Frans menighet i Larvik nytt menighetsråd, og det nyvalgte rådet har konstituert seg slik: **Georg Aker** (leder), **Inger Sannes Müller** (sekretær), **Åsmund Fossum** (styremedlem), **Can Hoang** (styremedlem), **Viet Phi Tran** (styremedlem), **Khanh Phi Tran** (1. vara), **Marian D. Gundersen** (2. vara).

PRO SCANDIÆ POPULIS (PSP), foreningen for nordiske preste- og ordens-kandidater, avholdt sitt årlige møte fra onsdag 16. til søndag 20. august på Marielund utenfor Stockholm. På møtet deltok 2 ordenssøstre, 15 prestestudenter og 2 prester, samt biskop Anders Arborelius OCD av Stockholm og Frau Dorothea Olbrich, leder for Ansgar-Werk i Osnabrück. Under foreningens årsmøte ble

Pål Bratbak, prestestudent for Oslo Katolske Bispedømme, valgt til formann i PSP, frem til møtet i 2008. Han etterfølger diakon Fredrik Hansen, også prestestudent for Oslo Katolske Bispedømme, som har vært formann siden møtet i 2006.

UTNEVNELSER I OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

BISKOP BERNT EIDSVIG CAN.REG. av Oslo utnevnte den 18. juli **Lars-Erik Rikheim** til kirkelig assistent i St. Hallvard. Det betyr at han skal hjelpe prestene med å utføre sine oppgaver, spesielt dele ut Den hellige kommunion til de troende under messen, bringe kommunionen til de syke og i prestenes fravær holde ordets gudstjeneste med kommuniensutdeling.

Pavens bønneintensjoner

2006

November

At det over alt i verden må bli slutt på alle former for terrorisme.

At de troende i forening med gode samfunnskrefter må bryte nye og gamle lenker som hindrer utviklingen på det afrikanske kontinent.

Desember

At Kristus, som er saktmodig og ydmyk av hjerte, må inspirere dem som leder land og nasjoner til å bruke sin makt klokt og ansvarlig.

At misjonærer verden over må leve sitt kall med glede og iver og trofast følge i Kristi fotspor.

Fra biskop Bernt Eidsvigs kalender

- 7. oktober: Kirkevigel i Larvik.
- 21. oktober: Pastoralrådsmøte på Mariaholm.
- 22. oktober: Innsettelse av p. Frode Eikenes som ny sogneprest i St. Olav domkirke.
- 24. oktober: Møte i Norsk Katolsk Bispe råd (NKB) med biskop Eidsvig, biskop Müller og biskop Goebel. Pontifikalmesse i St. Olav domkirke kl. 18.00.
- 29. oktober: Katolsk messe i Holmlia kirke kl. 17.00.
- 2. november: Katolsk Forum i Tønsberg.
- 3-4. november: Familiesenteret organiserer seminar med tema ungdom og seksualitet.
- 4. november: Foredrag ved Også vi er Kirken-Norge.
- 5. november: Allehelgensmesse i St. Olav domkirke kl. 11.00.
- 6. november: Katolsk Forum i Bergen.
- 9. november: Messe i St. Dominikus kirke i Oslo kl. 18.30.
- 10. november: Møte med de forskjellige ordenssamfunn, kirkelige bevegelser og vietnamesisk sjelsorg for å planlegge de fremtidige messer for kall.
- 12. november: Messe i St. Teresia kirke i Hønefoss kl. 11.00.
- 13-16. november: Besøk i Fraternité de la Sainte Famille i Frankrike.
- 21. november: Katolsk-luthersk samtalegruppe (KATLUSA).
- 24. november: Prestemiddag hos St. Elisabeth-søstrene i anledning av feiring av Den hellige Elisabeth.
- 26. november: Innsettelse av p. Reidar Voith som sogneprest i Vår Frues Kirke i Porsgrunn kl. 11.00.
- 1. desember: Bønn for preste- og ordenskall i St. Olav domkirke kl. 18.00, forberedt av Jesu små søstre.
- 4. desember: Katolsk Forum i Hamar.

IN MEMORIAM

Sr. Anne-Margrethe Hobbold

Født: 19. april 1914 i Tyskland
 Død: 31. august 2006 i Oslo
 Gravlagt: 8. september 2006 på
 Grefsen Kirkegård

SØSTER ANNE-MARGRETHE begynte sitt postulat hos St. Josephsøstrene i Albachten, Tyskland, i 1935. Den 15. august 1935 ble hun opptatt i St. Josephsøstrenes novisiat på Vor Frue Villa i Oslo. To år senere, den 15. august 1937, avla hun sine første løfter, og den 15. august 1940 sine evige løfter.

I årene 1937 til 1940 ble hun utdannet som sykepleier ved Vor Frue Hospital. Etter endt utdanning fortsatte hun sitt virke som sykepleier ved Vor Frue Hospitals ulike avdelinger helt frem til året 1954.

Deretter har Søster Anne-Margrethe arbeidet som sykepleier ved følgende hospitaler som tilhørte St. Josephsøstrene; i Fredrikstad, Kristiansand, Drammen og Halden. I tillegg til at hun tjenestegjorde ved sengeavdelingene, har hun også i perioder arbeidet som operasjons-sykepleier.

Hennes siste arbeidssted var St. Josephs Hospital i Halden, hvor hun var fra 1975 og til hun ble alderspensjonist i 1982.

Men Søster Anne-Margrethe forble i Halden og tilhørte kommuniteten på St. Josephs Hospital også etter at hun ble pensjonist. Da sykehuset ble solgt i 1988, flyttet Søster Anne-Margrethe sammen med tre andre

søstre til en leilighet i Mette Mengsgate, like i nærheten av hospitalet.

Siden 1995 har Søster Anne-Margrethe bodd i St. Josephsøstrenes Hjem på Grefsen i Oslo.

I sitt apostoliske virke som sykepleier utmerket hun seg ved sin høflighet og sin interesse i pasientenes ve og vel. Hun var meget nøyaktig i alt hun gjorde. Denne egenskapen ble helt spesielt verdsatt i arbeidet på operasjonsavdelingen, og da i særlig grad på øyeavdelingen på St. Josephs Hospital i Drammen. Her arbeidet Søster Anne-Margrethe i mange år – og helt frem til sykehuset ble solgt i 1975.

I sine år som pensjonist i Halden, fortsatte hun å være aktiv på ulike måter. Hennes særlige interesse gjaldt menigheten i Halden. Hun var med på alt som skjedde i menigheten og hadde god kontakt med mange. I menighetens Birgitta-forening var hun et aktivt medlem.

Men Søster Anne-Margrethe nøyde seg ikke med sitt engasjement i menigheten. Hun gikk ofte på sykebesøk i hjemmene – særlig til eldre. Hun besøkte ikke bare katolikker, men også mennesker fra andre trossamfunn som trengte hjelp, som trengte et besøk. Hun var jo blitt kjent med mange mennesker i sitt virke som sykepleier ved St. Josephs Hospital i Halden. Vi vet at mange har satt stor pris på hennes besøk og de samtalene de har hatt med henne. Ved sin følsomme måte å være på, vant hun manges tillit.

I Søster Anne-Margrethe har vi mistet en meget fin og takknemlig medsøster. Hun satte stor pris på fellesskapet og skapte en rolig og fredelig atmosfære rundt seg. Hun leste meget og hadde en bred allmennviten. Det var interessant å tale med henne om ulike sider ved livet.

Hun har vært med oss i fellesskapet så å si helt frem til ca. 2 uker før hun døde. Hennes særlige interesse de siste årene gjaldt å arbeide på hobby-stuen. Her møtte hun opp trofast og utførte nydelige håndarbeider (både brodering og hekling) med stor nøyaktighet. Ved siden av

å utføre håndarbeidene, satte hun stor pris på fellesskapet i hobby-stuen. Her ble det også ført samtaler og lest bøker.

Søster Anne-Margrethe likte å be. Hun var meget trofast når det gjaldt faste bønnetider og var ivrig til å være i kapellet i god tid før våre felles bønner begynte.

Da vi på 70-tallet startet med ignatianske individuelle retretter, var Søster Anne-Margrethe meget ivrig. I mange år fremover har hun hatt gleden av å kunne delta i slike retretter og erfaringene som hun gjorde der hjalp henne til å leve sin hverdag mere bevisst. Hun var meget klar og hadde god innsikt i forhold til sine ferdigheter, men også i forhold til sine begrensninger. Etter hvert forsto hun selv at hun måtte slutte med denne form for retrett grunnet alderdom.

Søster Anne-Margrethe fikk erfare GUD som den kjærlige Gud, en Gud som var der for henne i alle livets situasjoner. Denne overbevisning bar hun også preg av da hun forsto at hun snart kom til å dø. Selv om hun som person var engstelig, ga hun nå tydelig uttrykk for at hun ikke var redd for døden, tvert imot ventet hun bevisst på å få møte Ham og bli forenet med Ham i all evighet.

*”Han leder meg på de rette stier for sitt navns skyld.
 Selv om jeg går i dødsskyggens dal,
 frykter jeg ikke for noe vondt.
 For du er med meg. Din kjepp og din stav de trøster meg.”
 (Fra salme 23)*

St. Josephsøstrene

Evide løfter

Sr. M. Aleksandra Michalska

Den 26. august avla sr. M. Aleksandra Michalska sine evige løfter under messen i St. Olav domkirke.

Sr. Aleksandra ble født den 15. mai 1976 i Knurów i Polen. Hun trådte inn hos Elisabethsøstrene i Oslo den 22. september 1999. Sine første løfter avla hun den 12. mai 2001 i St. Elisabethsøstrenes kapell på Nordstrand i Oslo.

Sr. Aleksandra er sakristan og kateket i St. Hallvard menighet i Oslo, og ved den polske lørdagsskolen forbereder hun ungdom til å motta fermingens sakrament. Dessuten er hun også fra september av medlem av Norges Unge Katolikkers arbeidsutvalg.

Dom Elias Matthew Carr

Den 28. august, på dagen for den hellige Augustin, avla Dom Elias Matthew Carr sine evige løfter hos augustinerkorherrene i Klosterneuburg. Dom Elias tjenestegjorde som kapellan i St. Paul menighet i Bergen fra august 2004 og frem til han den 1. september i år flyttet til Roma for å ta lisensiatsgrad i dogmatisk teologi ved Det pavelige universitetet Gregoriana.

Han avla sine løfter om felles eie, kyskhets, lydighet og stabilitet sammen med dom Clemens Timothy Suarez Galban, som også har vært i Bergen tidligere, og dom Josef Robert Norys.

Den hellige Frans Xavier

Den hellige Frans Xavier de Jasu y Azpilcueta ble født den 7. april 1506 på slottet Xavier (nå Javier) ved Pamplona i den baskiske delen av Navarra i Nord-Spania. Han var den yngste i en stor og velstående baskisk adelsfamilie.

19 år gammel reiste han til Paris for å studere. Her møtte han Ignatius av Loyola, og bekjentskapet kom til å få en enorm betydning for ham. Mens Frans Xavier var en forfinet og ambisiøs ung mann som lengtet etter å erobre verden med sin sjarm, var hans venn Ignatius' eneste ønske å ære Gud og tjene Kirken. Litt etter litt ble Frans vunnet for vennens ideer. I 1534 var han blant de første syv som avla løftene om fattigdom, kyskhed og misjonsvirksomhet i Mariakapellet i kirken Saint-Denis på Montmartre. Dette gjorde ham til medgrunnlegger av jesuittordenen eller Jesu Selskap (Societas Iesu – SJ). Deretter studerte han en tid teologi, og ble presteviet i Venezia den 24. juni 1537.

I 1538 fulgte Frans Ignatius til Roma, hvor de sammen skrev den første ordensforfatningen. Den ble godkjent den 27. september 1540 av pave Paul III (1534-49). Det var også paven som sendte Frans til det portugisiske protektoratet i India på jesuittordenens første misjonsoppdrag.

Portugiserne hadde vært i Goa siden 1510, og det var en betydelig kristen befolkning der. Men sakramentene ble forsømt, og det var knapt en predikant eller en prest utenfor bymurene. Frans skrev utførlig til kongen av Portugal om europeernes dårlige liv, undertrykkelse og utnyttelse av lokalbefolkningen.

Over de neste ti årene nedla han et omfattende misjonsarbeid over et betydelige geografisk område. Han omvendte titusener av mennesker på sine reiser til blant annet Perlefiske-

kysten på Indias sørspiss (1542), Malakka (1545), Molukkene sør for Filippinene og Japan (1549-51). Overalt hvor han kom regnet folket ham som en hellig mann. Han var særlig en venn av de spedalske, og han kunne tilbringe hele natten ved et dødsleie. Han var en stor mann med et så muntert ansikt at folk tok seg en tur for å titte på ham når de følte seg nedtrykt. Han ble kalt "conquistador das ánimas", sjelenes erobrere. I 1552 la han ut på en strabasøs ferd til Kina, men dette skulle bli hans siste reise. Han møtte motstand fra flere hold, og kom aldri frem til bestemmelsesstedet. Skuffet og syk døde han 2. desember samme år på øya Shangchuan, bare en mil fra det kinesiske fastland.

Frans Xavier støtte på nesten uovervinnelige vanskeligheter; han ble ofte motarbeidet av europeiske embetsmenn, fikk ikke tilstrekkelig økonomisk støtte og måtte dessuten arbeide hardt for å tilegne seg de innfødtes språk. Men hans gode rykte i Østen gjorde mye for å spre troen langs kysten hvor de portugisiske skipene kom, og hans misjonsverk anses som skjellsettende. Kanskje er han etter Paulus den største misjonær som Kirken har oppvist..

Frans Xavier ble helligkåret i 1622 av pave Gregor XV, og er gjennom tiden

blitt utvent til skytshelgen for India og Det fjerne Østen, for utbredelse av troen, for romersk-katolske misjonærer i fremmede verdensdeler og for turismen. Mange misjonskongregasjoner bærer Frans Xaviers navn, og tallrike kirker og seminarer i hele verden er viet til ham. Han er helgen for sjøfolk, for den katolske presse, mot pest og storm og for en god dødstime. St. Frans Xavier er dessuten Arendals helgen. Hans minnedag ble ført inn i den romerske kalenderen i 1663, og siden da er han feiret den 3. desember.